

Z ŻYCIA Politechniki Śląskiej

1999

maj'99

P.4492/98/99

PROF. B. POCHOPIEŃ PONOWNIE REKTOREM

DOKTORAT H.C. DLA PROF. A. MACIEJNEGO

30-LECIE WYDZIAŁU W KATOWICACH

ROZMOWA Z PROF. W. WINKLEREM

nr 8 (87)

Rok akademicki
1998/1999

W NUMERZE

- **Wybory '99: prof. Bolesław Pochopień ponownie
Rektorem** 3
- **Relacja z XXIX zwyczajnego posiedzenia Senatu** 5
- **Kronika Rektorska** 13
- **Profesor Adolf Maciejny doktorem honoris causa
Politechniki Śląskiej** 14
- **Stopnie naukowe** 17
- **Uroczysta promocja doktorów i doktorów
habilitowanych** 18
- **Dydaktyka: - uchwała Senatu w sprawie rodzajów
zajęć i liczebności grup 19**
  - uchwała Senatu w sprawie
ustalenia wymiaru pensum
  - studia podyplomowe
- **Zarządzenia JM Rektora i współpraca z zagranicą** ... 21
- **30-lecie Wydziału Inżynierii Materiałowej,
Metalurgii i Transportu** 22
- **Wręczenie odznak "Zasłużonemu dla Politechniki
Śląskiej"** 25
- **Z życia CKI** 26
- **Konferencje: Nauka'99; Centra Zapobiegania
Zanieczyszczeniom** 27
- **IV Gliwickie Targi "Kadry Inżynierskie'99"** 30
- **Rozmowa z wiceministrem EN prof. Wilibaldem
Winklerem** 31
- **Wystawa "Bogactwa natury - uroda minerałów"** 33
- **Z prac KBN** 34
- **Z notatnika Przewodniczącego RG Sz.W.** 38
- **Gliwickie Spotkania Chóralne** 41
- **Informacje różne** 42
- **Wiadomości sportowe: m.in. "Dzień Sportu"** 43
- **Kronika żałobna** 45

Opracowanie redakcyjne: dr inż. Marian Mikrut, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów Pol. Śl., Gliwice, ul. B. Krzywoustego 2, p. 623, tel. 237-26-22

Projekt okładki: dr inż. arch. Klaudiusz Fross, Wydział Architektury Pol. Śl.

Edycja sieciowa: URL: <http://www.polsl.gliwice.pl/alma.mater/biuletyn/index.html>

 Łamanie komputerowe i druk:
Zakład Graficzny Politechniki Śląskiej, Gliwice ul. Kujawska 1, tel. 237-21-97
zam. 235/99 350 egz.

WYBORY '99

Maj był miesiącem, w którym dokonały się zasadnicze rozstrzygnięcia związane z obsadą kierownictwa Uczelni na kadencję 1999-2002. Z kronikarskiego obowiązku warto odnotować, że:

20 maja - prezydium zebrania UKE

- 13 maja odbyło się otwarte spotkanie Uczelnianego Kolegium Elektorów z Kandydatem na Rektora,
- 20 maja Uczelniane Kolegium Elektorów dokonało wyboru Rektora-Elekta,
- 27 maja odbyły się wybory Prorektorów i elektorów do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego.

Zacznijmy od informacji najważniejszej. Uczelniane Kolegium Elektorów, które zebrało się w Auli Głównej, o godz. 16.00, a któremu przewodniczył prof. dr hab.inż. Wojciech CHOLEWA, postanowiło, że Rektorem naszej Uczelni w kadencji 1999-2002 będzie obecny Rektor,

dr hab.inż. Bolesław POCHOPIEŃ,
profesor nadzwyczajny w Politechnice Śląskiej.

Za kandydaturą opowiedziała się zdecydowana większość elektorów. Na 171 obecnych elektorów "za" głosowało 151 osób, "przeciwnych" głosów było 14 i "wstrzymujących się" - 6.

Tydzień wcześniej odbyło się otwarte spotkanie Uczelnianego Kolegium Elektorów z Kandydatem. Spotkanie prowadził przewodniczący Uczelnianej Komisji Wyborczej, dr hab.inż. Marian KOLARCZYK, prof. nzw. w Pol.Śl.

Głównym punktem spotkania było wystąpienie prof. B. Pochopienia, który omówił działalność Kierownictwa Uczelni w mijającej kadencji i plany na przyszłość. Wystąpienie Kandydata trwało 37 minut, po czym odbyła się prawie półtoragodzinna dyskusja. Dyskusja (wypowiadało się 8 osób) dotyczyła m.in. takich spraw, jak: wynagrodzenia nauczycieli akademickich, polityka finansowa Kierownictwa Uczelni, w tym problemy narzutu na działalność dydaktyczną, sprawy akredytacji laboratoriów, poli-

tyka kadrowa Uczelni, jakość nauczania i problemy związane z poszerzeniem przez Uczelnię ofert kształcenia (studia podyplomowe, studia zaoczne). W spotkaniu wzięło udział ok. 100 osób (Uczelniane Kolegium Elektorów liczy 188 osób).

20 maja - wybory Rektora

Kandydatami Rektora-Elekta na funkcje Prorektorów byli - jak przewidywano - profesoria wie pełniący te funkcje w obecnej kadencji.

20 maja - po ogłoszeniu wyników wyborów Rektor Elekt przyjmuje gratulacje

Uczelnianie Kolegium Elektorów, które zebrało się ponownie w dniu 27 maja, zaakceptowało przedstawione kandydatury. Wyniki głosowania były następujące:

- **dr hab.inż. Jan CHOJCAN, prof.nzw.** w Pol.Śl. - 104 "tak", 36 "nie", 7 "wstrz.",
- **prof. dr hab.inż. Remigiusz SOSNOWSKI** - 132 "tak", 11 "nie", 4 "wstrz.",
- **prof. dr hab.inż. Wojciech ZIELIŃSKI** - 129 "tak", 12 "nie", 6 "wstrz."

Elektorami do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego z grupy profesorów i doktorów habilitowanych zostali wybrani:

1. prof. dr hab.inż. Krzysztof KLUSZCZYŃSKI - RE (75 głosów "za" w II turze głosowania)
2. dr hab.inż. Czesław SAJDAK, prof.nzw. w Pol.Śl. - RM - (60 głosów "za" w II turze)
3. prof. dr hab.inż. Józef SUŁKOWSKI - RG - (73 głosy "za" w I turze)
4. prof. dr hab.inż. Jerzy SUWIŃSKI - RCh - (61 głosów "za" w II turze)
5. prof. dr hab.inż. Eugeniusz ŚWITOŃSKI - RMT - (57 głosów "za" w I turze)

Z grupy doktorów elektorami do RG Sz.W. zostali wybrani:

1. dr Anna BŁACH - OGI - (69 "za" w I turze)
2. dr inż. Adam GIERCZYCKI - RCh - (76 "za" w II turze)
3. dr inż. Lucjan KARWAN - RAu - (66 "za" w I turze)
4. dr inż. Andrzej KASPERSKI - RMF - (65 "za" w II turze)
5. dr inż. Andrzej LEBIEDZKI - RE

27 maja - tuż po ogłoszeniu wyników wyborów Prorektorów

- (77 "za" w II turze)
- 6. dr inż. Wacław NAWROCKI - RIE - (76 "za" w II turze)
- 7. dr inż. Wojciech PILLICH - RMT - (64 "za" w I turze)
- 8. dr inż. Jacek SPAŁEK - RG - (57 "za" w I turze)
- 9. dr inż. Stanisław WALUŚ - RAu - (70 "za" w II turze)

Panom Rektorowi i Prorektorom oraz Elektorom do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego składamy gratulacje.

■ **XXIX zwyczajne posiedzenie Senatu** odbyło się 31 maja br. Porządek obrad obejmował: podjęcie uchwały w sprawie zaopiniowania wniosku o nadanie tytułu doktora honoris causa AGH profesorowi Romanowi Pampuchowi, wyrażenie zgody w sprawie mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego profesorów Zygmunta Kleszczewskiego, Jana Konieczynskiego, Adama Lisika i Andrzeja Niezabitowskiego, zasięgnięcie opinii w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nie określony dra hab.inż. Andrzeja

Buchacza, zasięgnięcie opinii w sprawie pierwszego mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego doktorów habilitowanych Wiktora Kułyka, Pawła Sowy, Józefa Śleziomy i Lesława Topór-Kamińskiego, uchwalenie planu rzeczowo-finansowego Politechniki Śląskiej na rok 1999, przyjęcie uchwał w sprawach rodzajów zajęć i liczebności grup studenckich oraz zasad ustalania wymiaru pensum i godzin obliczeniowych w r.ak. 1999/2000, podjęcie uchwał w sprawie wprowadzenia Regulaminu Ośrodka Sportu Politechniki Śląskiej i Regulaminu Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych oraz sprawy bieżące i wolne wnioski.

W posiedzeniu uczestniczyło 40 członków Senatu i 8 zaproszonych gości.

■ **Recenzentem wniosku AGH o nadanie tytułu doktora honoris causa tej uczelni prof. Romanowi PAMPUCHOWI** był, zgodnie z uchwałą Senatu z dnia 26 kwietnia br., **prof. Adolf MACIEJNY**. Jego opinię, której fragmenty cytujemy niżej, odczytał **Prorektor prof. W. ZIELIŃSKI**.

Profesor Roman Pampuch urodził się 4 marca 1927 roku w Bydgoszczy. Studia wyższe ukończył na Wydziale Chemicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach w 1948 roku. Stopień doktora nauk technicznych (ówcześnie kandydata n.t.) uzyskał w 1954 roku na Wydziale Chemicznym Politechniki Wrocławskiej. Habilitował się (uzyskał stopień docenta) na Wydziale Metalurgii AGH w 1963 roku. W 1969 roku uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w roku 1976 - profesora zwyczajnego, W roku 1983 został wybrany członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk, a w roku 1994 został członkiem rzeczywistym PAN. Od 1993 roku jest członkiem czynnym Polskiej Akademii Umiejętności.

Pracę badawczą, trwającą nieprzerwanie po dzień dzisiejszy, rozpoczął po ukończeniu studiów w 1948 roku jako organizator i kierownik pracowni fizyko-chemicznej w Głównym Instytucie Górniczym - Zakład Przeróbki Węgla w Zabrze, gdzie pracował do 1955 roku. W latach 1955-1961 kierował Zakładem Fizykochemii w Instytucie Materiałów Ogniotrwałych w Gliwicach. Od 1962 roku prof. R. Pampuch związany jest swą pracą i działalnością naukową z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, gdzie w latach 1962-1996 był organizatorem i kierownikiem pracowni fizykochemii w Katedrze Chemii Krzemianów, a w latach 1967-1996 organizatorem i kierownikiem Katedry Ceramiki Specjalnej. Był dziekanem Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki AGH w latach 1969-1972, a wcześniej prodziekanem.(...)

Rozwijana od ponad 50 lat naukowa działalność prof. R. Pampucha, zarówno indywidualna jak również prowadzona w organizowanych i kierowanych zespołach, koncentruje się w czterech głównych obszarach tematycznych, a mianowicie:

- fizykochemia węgla kamiennego i procesy karbonizacji związków organicznych,
- krystalochemia krzemianów i przemiany fazowe w krzemianach,
- spiekanie nieorganicznych ciał stałych,
- samorozwijająca się synteza wysokotemperaturowa ogniotrwałych związków i kompozytów.

W każdym z wymienionych obszarów prof. R. Pampuch opublikował po kilkadziesiąt prac międzynarodowego zasięgu, uogólnił wyniki w postaci opracowań monograficznych, referatów i podręczników, a przede wszystkim - wykształcił kadrę doktorów, doktorów habilitowanych i profesorów tworzących już obecnie własne szkoły naukowe na bazie osiągnięć związanych z osobą prof. R. Pampucha.(...)

Wybitny jest wkład profesora R. Pampucha w ukształtowanie w Polsce planów i programów studiów na kierunku kształcenia "Inżynieria materiałowa". Jest autorem nowoczesnych treści programowych w obrębie przedmiotów: podstawy nauki o materiałach oraz budowa i właściwości materiałów ceramicznych. (...)

Bardzo znaczącym osiągnięciem jest wypromowanie 32 doktorów, z których 2 uzyskało tytuł profesora, 6 stanowisko profesora uczelni, 31 stopień doktora habilitowanego, a 2 zajmuje stanowisko docenta w jednostkach badawczo-rozwojowych.

Dokumentacja wniosku Akademii Górniczo-Hutniczej w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa profesorowi Romanowi Pampuchowi zawiera imponujący pod względem liczby i naukowego znaczenia wykaz Jego prac organizacyjnych i funkcji pełnionych w krajowych i zagranicznych instytucjach i organizacjach naukowych, w tym w wydawnictwach o światowym zasięgu. (...)

Wniosek Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie o nadanie profesorowi dr hab. inż. Romanowi Pampuchowi tytułu doktora honoris causa tej Uczelni ma gruntowne i wszechstronne uzasadnienie merytoryczne.

W głosowaniu tajnym Senat pozytywnie zaopiniował wniosek AGH większością głosów (35 "tak", 2 "nie", 1 "wstrz.").

■ Następnie rozpatrzono cztery wnioski w sprawie mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego:

- prof. dra hab. Zygmunta KLESZCZEWSKIEGO w Instytucie Fizyki (RMF)
- prof. dra hab. Jana KONIECZYŃSKIEGO w Katedrze Ochrony Powietrza (RIE)
- prof. dra hab.inż. Adama LISIKA w Katedrze Architektury i Metodyki Projektowania (RAR)
- prof. dra hab.inż.arch. Andrzeja NIEZABITOWSKIEGO w Katedrze Historii i Teorii Architektury (RAR).

Wnioski zreferowali Dziekani prof. R. GRZYMKOWSKI i prof. R. WILK oraz Prodziekan dr K. LOCHER-KSIAŻEK. Pozytywną opinię Senackiej Komisji ds. Kadry Naukowej przedstawił jej przewodniczący prof. J. CHOJCAN.

Prof. dr hab. Z. Kleszczewski (56 l., doktorat - 1972 r., habilitacja - 1980 r., tytuł profesora - 1997 r.) jest pracownikiem Politechniki Śląskiej od 1966 r. Jego tematyka badawcza dotyczy akustyki ciała stałego, w tym szczególnie w ostatnich latach fotoakustyki i wykorzystania fal termicznych w nieniszczących badaniach struktur warstwowych. W dorobku naukowym ma 91 artykułów naukowych, w tym 18 po uzyskaniu tytułu naukowego. W większości są to prace publikowane w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym. Jest aktywnym uczestnikiem krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych, na których wygłosił prawie 50 referatów. Jest promotorem 6 zakończonych przewodów doktorskich, jednego w toku i opiekuje się dwoma doktorantami. Po uzyskaniu tytułu naukowego recenzował 3 prace doktorskie, 2 habilitacyjne i wnioski naukowe. W dorobku dydaktycznym ma 2 obszernie podręczniki akademickie i 3 skrypty. W latach 1986-93 był dziekanem Wydziału Matematyczno-Fizycznego, a w latach 1982-86 prodziekanem. Przez dziesięć lat (1981-90) był zastępcą dyrektora Instytutu Fizyki, od 1984 r. kieruje Zakładem Naukowym w Instytucie. Obecnie pełni funkcję dyrektora Instytutu Fizyki i redaktora naczelnego Wydawnictwa Politechniki Śląskiej. Jest członkiem Kolegium Redakcyjnego Matematyki i Fizyki WNT i członkiem Rady Naukowej Instytutu Akustyki Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Brał i bierze czynny udział w organizacji konferencji naukowych, działa aktywnie w towarzystwach naukowych.

Prof. dr hab. J. Koniecznyński (66 l., doktorat - 1967 r., habilitacja - 1975 r., tytuł naukowy profesora - 1989 r.) jest pracownikiem Uczelni od 1984 r. Wcześniej pracował w Głównym Instytucie Górnictwa w Katowicach, Przedsiębiorstwie Projektowania i Dostaw Urządzeń Ochrony Powietrza OPAM w Katowicach oraz w Ośrodku Badawczo-Rozwojowym Urządzeń Klimatyzacyjno-Wentylacyjnych i Ochrony Powietrza BAROWENT. Jego zainteresowania naukowe dotyczą problematyki ochrony powietrza i zarządzania środowiskiem. W opublikowanym dorobku naukowym ma ponad 100 prac, w połowie indywidualnych. Jest autorem lub współautorem 13 patentów oraz ok. 50 prac niepublikowanych. Uczestniczył i uczestniczy w realizacji prac badawczych finansowanych przez KBN (2 projekty, 4 granty promotorskie, prace BK). Opracował liczne ekspertyzy na potrzeby podmiotów gospodarczych. Odbył staże naukowe w USA (stypendium ONZ), w Niemczech, Anglii i Holandii. Wypromował 2 doktorów, obecnie pod Jego kie-

runkiem wykonywanych jest 9 prac doktorskich. Recenzował 6 prac habilitacyjnych, 9 doktorskich, wydał 10 opinii w sprawach kadr naukowych. Zorganizował 3 ogólnopolskie konferencje naukowe nt. problemów ochrony powietrza w aglomeracjach miejsko-przemysłowych. Jest członkiem Komitetu Inżynierii Środowiska PAN, członkiem Rady Naukowej Instytutu Podstaw Inżynierii Środowiska PAN w Zabrze, a od 25 lat reaktorem działowym czasopisma "Ochrona powietrza i problemy odpadów". Jest biegłym z listy Ministra OŚZNiL. Pełni funkcję kierownika Katedry Ochrony Powietrza na Wydziale Inżynierii Środowiska i Energetyki, jest członkiem Senatu Politechniki Śląskiej.

Prof. dr hab.inż. Adam Lisik (66 l., doktorat - 1970 r., habilitacja - 1992 r., tytuł naukowy profesora - 1996 r.) pracuje w Uczelni od 1966 r., początkowo na Wydziale Budownictwa i Architektury, a od 1977 r. na Wydziale Architektury. Uprawiając działalność twórczą (łącznie 220 zrealizowanych projektów i studiów architektoniczno-urbanistycznych) wzbogaca swój praktyczny warsztat uogólnieniami teoretycznymi w publikacjach (54), monografiach (2), zeszytach naukowych (5), promocjach dydaktycznych (4 skrypty), artykułach (17), referatach (47) oraz wystawach autorskich w kraju i za granicą (33). Jest promotorem 5 zakończonych przewodów doktorskich i 5 w toku. W Jego twórczości architektonicznej szczególną pozycję stanowią projekty i realizacje obiektów sakralnych, a zwłaszcza kościołów, w tym również wnętrz. Jest autorem kilkunastu zrealizowanych projektów kościołów. W kilku publikacjach omawiane są projektowane przez Niego kościoły, m.in. w wydawnictwie z 1996 r. pt. "Budownictwo kościołów w diecezji katowickiej w latach 1945-89" wymieniono 11 kościołów Jego autorstwa. W roku bieżącym zespół kierowany przez Niego przygotował do realizacji projekt ołtarza polowego w Gliwicach, w związku z wizytą Ojca Świętego Jana Pawła II. Jego twórcze prace projektowe stanowiły materiał dla cyklicznych wydawnictw: "Zeszyty Architektury", tygodnik "Katolik", dwutygodnik "Tak i Nie", kwartalnik "Urbanistyka i Architektura".

Był prodziekanem na Wydziale Architektury (1987-93), od 1994 r. jest kierownikiem Katedry Architektury i Metodyki Projektowania. Pełni w sumie 10 funkcji w gremiach organizacyjnych Uczelni. Uczestniczy też m.in. w pracach Komisji Architektury i Sztuki Sakralnej przy Archidiecezji w Katowicach oraz współpracuje z Biurem Projektów "Miastoprojekt" w Katowicach. Jest laureatem nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, uzyskał wyróżnienie w konkursie "Architektura Roku Woj. Katowickiego'95" oraz nagrodę Fundacji Ekologicznej "Silesia"

Prof. dr hab.inż.arch. A. Niezabitowski (56 l., doktorat - 1973 r., habilitacja - 1983 r., tytuł naukowy profesora - 1996 r.) pracuje w Uczelni od 1968 r. Reprezentuje specjalność naukową: historia i teoria architektury. Jego zainteresowania badawcze w zakresie historii architektury skupiają się głównie na czasach najnowszych, czyli na architekturze XX wieku. W zakresie teorii architektury zajmuje się zagadnieniami morfologii przestrzeni architektonicznej oraz estetyki środowiskowej, psychologii i semiologii architektury. W swoim dorobku naukowym ma 55 oryginalnych prac opublikowanych w postaci artykułów i 3 książki. Ponadto brał udział w 9 konferencjach naukowych zagranicznych oraz 15 konferencjach krajowych. Był współorganizatorem 6 krajowych konferencji naukowych. Odbył 6 staży naukowych w wyższych uczelniach zagranicznych. Brał udział w realizacji 3 międzynarodowych programów współpracy naukowej i edukacyjnej oraz był kierownikiem grantu promotorskiego KBN. Wypromował 5 doktorów, 3 następne przewody doktorskie są w toku. Był recenzentem 4 prac habilitacyjnych, 6 prac doktorskich i jednego wniosku o nadanie tytułu profesora. Jest członkiem 3 zagranicznych stowarzyszeń naukowych (IAPS, Euro FM, EAAE) oraz członkiem Komitetu Urbanistyki i Architektury PAN w Warszawie, Komisji Urbanistyki i Architektury O/PAN w Katowicach (przewodniczący w poprzedniej kadencji i obecnie) oraz Stowarzyszenia Historyków Sztuki. Był redaktorem naukowym ZN Pol.Śl. - seria Architektura, obecnie jest członkiem Rady Redakcyjnej czasopisma "Zachowanie. Środowisko. Architektura". Od 1993 r. jest dziekanem Wydziału Architektury, a w latach 1983-89 był prodziekanem. Pełni funkcje kierownika Katedry Historii i Teorii Architektury oraz kierownika Zakładu Historii Architektury Powszechnej i Teorii Architektury.

Wszystkie wnioski zostały zaopiniowane pozytywnie, a wyniki głosowania były następujące: Z. Kleszczewski - 32 "tak", 4 "nie", 0 "wstrz."; J. Konieczynski - 32 "tak", 3 "nie", 1 "wstrz."; A. Lisik - 30 "tak", 4 "nie", 2 "wstrz."; A. Niezabitowski - 26 "tak", 6 "nie", 4 "wstrz."

■ Wniosek w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nie określony dra hab.inż. Andrzeja BUCHACZA w Katedrze Mechaniki Robotów i Maszyn (RMT) zreferował Dziekan prof. W. CHOLEWA.

Dr hab.inż. A. Buchacz (doktorat - 1979 r. z wyróżnieniem, habilitacja - 1992 r. z wyróżnieniem), jest pracownikiem Uczelni od 1974 r. Główne kierunki Jego działalności naukowej obejmują: budowę i eksploatację maszyn, mechanikę, dynamikę maszyn, automatykę i robotykę, metody grafów i liczb strukturalnych w analizie i syntezie układów mechanicznych, zastosowania informatyki. Jest promotorem jednej obronionej z wyróżnieniem pracy doktorskiej, dwóch prac doktorskich w realizacji oraz opiekunem naukowym dwóch uczestników studiów doktoranckich. Jest autorem lub współautorem 130 publikacji (w tym 8 przyjętych do druku), z czego ponad połowę opublikował po ostatniej nominacji. W tym zakresie należy wyróżnić artykuły opublikowane w *Journal of the Franklin Institute*, *Mechanism and Machine Theory*, *Automation in Construction*, *Journal of Technical Physics*, w zeszytach naukowych uczelni krajowych, w materiałach konferencyjnych międzynarodowych oraz w materiałach konferencyjnych krajowych o zasięgu międzynarodowym, a po ostatniej nominacji monografię pod Jego redakcją, podręcznika akademickiego oraz książki. Czynn timer uczestniczy w pracach naukowo-badawczych. Kierował zakończonym grantem KBN, efektem którego jest monografia. Obecnie kieruje kolejnym. Recenzował 3 monografie habilitacyjne i książkę, wiele artykułów naukowych w różnych wydawnictwach o zasięgu krajowym i międzynarodowym oraz wnioski w konkursach o granty KBN. Uczestniczy czynnie w pracach Komitetu Transportu PAN w Zespole Techniki Transportu Bliskiego. Jest też członkiem BEST (Building Expertise in Science and Technology) Europe database. Przebywał na stażach naukowych i dydaktycznych na Litwie i Ukrainie.

Jest współorganizatorem laboratorium komputerowego. Posiada duże doświadczenie dydaktyczne, w tym także w szkole średniej, w której pracuje od 18 lat (posiada trzeci stopień specjalizacji zawodowej w nauczaniu przedmiotów mechanicznych).

Uczestniczy czynnie w pracach wielu komisji na Wydziale. Pełni funkcję redaktora działowego Zeszytów Naukowych Politechniki Śląskiej serii Mechanika. Był współorganizatorem Sympozjón "Modelowanie w Mechanice". Pełni funkcję prodziekana ds. studiów inżynierskich, kierownika specjalności "Automatyzacja procesów technologicznych" oraz "Projektowanie i badanie maszyn". Był pełnomocnikiem Dziekana ds. Studenckich Praktyk Pedagogicznych.

Wniosek uzyskał wcześniej pozytywną opinię Komisji Senackiej, a Senat w wyniku głosowania (36 "tak", 2 "nie", 0 "wstrz.") zaopiniował go również pozytywnie.

■ Dalsze cztery wnioski dotyczyły pierwszego mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego:

- prof. dra hab. Wiktora KUŁYKA w Instytucie Matematyki (RMF)
- dra hab.inż. Pawła SOWY w Instytucie Elektroenergetyki i Sterowania Układów (RE)
- dra hab.inż. Józefa ŚLEZIONY w Katedrze Technologii Stopów Metali i Kompozytów (RM)
- dra hab.inż. Lesława TOPÓR-KAMIŃSKIEGO w Instytucie Elektrotechniki Teoretycznej i Przemysłowej (RE)

Profesor W. Kułyk zatrudniony na stanowisku adiunkta w Instytucie Matematyki od 1997 roku jest wysokiej rangi matematykiem ukraińskim z tytułem profesora nauk matematycznych. Tytuł ten uzyskał jeszcze przed przyjazdem do Polski.

Od prawie trzydziestu lat w sferze Jego zainteresowań badawczych są równania różniczkowe a dokładniej układy równań różniczkowych zwyczajnych. Rezultaty swoich dociekań na tym polu opublikował w około 30 publikacjach. Ogółem jest on autorem lub współautorem 89 publikacji, wliczając w to oryginalne prace naukowe opublikowane głównie w *Ukraińskim Matematycznym Żurnale*, *Dokładach AN USSR* oraz *Sibirskim Matematycznym Żurnale*. Jest w tym także kilka pozycji książkowych. Osiągnięcia naukowe Profesora są znane i doceniane na świecie. Świadczy o tym fakt, że kilkadziesiąt Jego prac, opublikowanych przecieź "za żelazną kurtyną", zostało dostrzeżonych i recenzowanych w *Mathematical Reviews* - najlepszym na świecie matematycznym czasopiśmie przeglądowym.

Oprócz niewątpliwych osiągnięć naukowych ma też niemałe doświadczenie dydaktyczne i wychowawcze. Równocześnie bowiem z pracą naukową w Akademii Nauk przez szereg lat prowadził również zajęcia dydaktyczne ze studentami Politechniki Kijowskiej (1988-1991), Uniwersytetu Kijowskiego (1991-1994) i Nizińskiego Instytutu Pedagogicznego (1994-1997). Pod jego kierownictwem zostały przygotowane i obronione trzy prace kandydackie.

Za całokształt swoich osiągnięć zawodowych na Ukrainie został wyróżniony Nagrodą Państwową Ukrainy (1996).

Wszeghstronne wykształcenie matematyczne Profesora znalazło swoje odzwierciedlenie również i w Gliwicach w prowadzonych przez Niego ciekawych wykładach dla studentów z teorii sterowania i badań operacyjnych.

Dr hab.inż. P. Sowa (52 lata, doktorat - 1980 r., habilitacja 1997 r.) jest pracownikiem Uczelni od chwili ukończenia studiów na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej w 1971 roku. Jego działalność naukowo-badawcza i dydaktyczna obejmuje problematykę z obszaru elektroenergetyki, a w szczególności zjawiska przejściowe w sieciach elektroenergetycznych w przypadku zakłóceń, identyfikację parametrów i stanu sieci elektrycznych z wykorzystaniem sieci neuronowych oraz modelowanie układów i odbiorników elektroenergetycznych. Jest autorem lub współautorem 71 prac naukowych, w tym 10 po habilitacji, opublikowanych w kraju i za granicą. Uczestniczył w 42 pracach naukowo-badawczych, był kierownikiem jednego grantu finansowanego przez KBN, jednego grantu międzynarodowego oraz jednego zadania realizowanego w ramach projektu zamawianego. Odbył liczne staże naukowe zagraniczne, między innymi w uczelniach w Danii, Kanadzie, Szwajcarii, Niemczech, Kolumbii i Hiszpanii. Jego dorobek dydaktyczny obejmuje m.in. współautorstwo 3 skryptów dydaktycznych.

Jest promotorem jednego otwartego przewodu doktorskiego oraz opiekunem naukowym 3 uczestników studiów doktoranckich. Prowadzi wszystkie rodzaje zajęć dydaktycznych na studiach magisterskich i inżynierskich na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej oraz w Politechnice Częstochowskiej. Obecnie pełni funkcję kierownika Zakładu Automatyki i Informatyki w Instytucie Elektroenergetyki i Sterowania Układów.

Dr hab.inż. J. Śleżiona (48 l., doktorat - 1981 r., habilitacja - 1995 r.) jest absolwentem Wydziału Metalurgicznego Politechniki Śląskiej. Studia wyższe w zakresie inżynierii materiałowej ukończył w 1975 r. W tym samym roku podjął pracę w Instytucie Inżynierii Materiałowej Politechniki Śląskiej.

Zainteresowania badawcze Kandydata koncentrują się na teorii i technologii kompozytów, przede wszystkim z osnową aluminiową. Jego dorobek naukowo-badawczy obejmuje: 98 publikacji (w tym 29 po habilitacji), 43 referaty wygłoszone na konferencjach krajowych i zagranicznych (23 po habilitacji), 35 prac naukowo-badawczych m.in. CPBR i granty (4 po habilitacji), 4 patenty, 3 skrypty i podręcznik akademicki.

Jest członkiem zespołu redakcyjnego czasopisma "Inżynieria Materiałowa" oraz członkiem Polskiego Towarzystwa Materiałów Kompozytowych. Jest znanym specjalistą z zakresu materiałów kompozytowych, ma ugruntowaną pozycję w środowisku naukowym zajmującym się teorią i technologią kompozytów metalowych, zwłaszcza z osnową aluminiową.

Jest promotorem 2 otwartych przewodów doktorskich. Pełni wiele funkcji organizacyjnych na Wydziale m.in. w Komisji Naboru, Wydziałowej Komisji ds. Nagród. Obecnie, w kadencji 1999-2002, jest przewodniczącym Wydziałowej Komisji Wyborczej.

Dr hab.inż. L. Topór-Kamiński (53 lata, doktorat - 1981 r., habilitacja 1996 r.) jest pracownikiem Uczelni od chwili ukończenia studiów na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej w 1973 roku. Jego działalność naukowo-badawcza i dydaktyczna dotyczy zagadnień związanych z elektrotechniką teoretyczną w obszarze teorii elektrycznych układów aktywnych oraz modelowania układów elektronicznych za pomocą elementów osobliwych.

Jest autorem lub współautorem ponad 70 prac naukowych opublikowanych w kraju i za granicą, w tym 19 po habilitacji oraz dodatkowo 6 zgłoszonych na konferencje w 1999 roku. Uczestniczył w 28 pracach badawczych, w tym 7 po habilitacji. Prace te realizowane były w ramach zleceń z przemysłu, badań statutowych i własnych. Jego dorobek dydaktyczny obejmuje współautorstwo 5 skryptów oraz 2 podręczników akademickich wydanych po habilitacji. Jest autorem 8 programów przedmiotów wykładanych na Wydziale oraz wielu ćwiczeń laboratoryjnych z zakresu elektrotechniki.

Obecnie jest promotorem jednego otwartego przewodu doktorskiego. Prowadzi wszystkie rodzaje zajęć dydaktycznych na studiach magisterskich i inżynierskich na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej, na innych Wydziałach naszej Uczelni oraz w Politechnice Częstochowskiej. Był wielokrotnie wyróżniany nagrodami Rektora oraz w 1998 roku Nagrodą Ministra Edukacji Narodowej.

Wnioski zreferowali Dziekani prof. R. GRZYMKOWSKI i prof. Cz. SAJDAK oraz Prodziekan prof. T. SKUBIS. Opinia Komisji Senackiej była pozytywna.

Senat zaopiniował powyższe wnioski pozytywnie. Wyniki głosowania były następujące: W. Kulek - 34 "tak", 2 "nie", 2 "wstrz."; P. Sowa - 35 "tak", 2 "nie", 1 "wstrz."; J. Śleziona - 35 "tak", 2 "nie", 1 "wstrz."; L. Topór-Kamiński - 35 "tak", 2 "nie", 1 "wstrz."

■ **Projekt planu rzeczowo-finansowego Uczelni na 1999 rok**, dostarczony wcześniej członkom Senatu w formie zwartego opracowania, zreferował Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju prof. J. CHOJCAN. Projekt był pozytywnie zaopiniowany przez Senacką Komisję ds. Budżetu i Finansów.

Omawiany plan zawierał 14 zestawień tabelarycznych i został opracowany przy następujących założeniach:

- utrzymano dotychczasową wartość współczynnika przeniesienia zarówno wydatków rzeczowych, jak i osobowego funduszu płac na poziomie 0,2;
- zwiększono procentowy udział wydziałów w pierwotnym podziale dotacji dydaktycznej z 77,44% do 78,22%;
- narzuty ogólnouczelniane na działalność dydaktyczną oraz domy studenckie i stołówki przyjęto na poziomie 13% a na działalność badawczą 10%.

Przy wstępnym podziale środków wg algorytmu okazało się, że część wydziałów uzyskałaby środki niższe niż w roku poprzednim i dlatego zaproponowano korektę, która wymusiła zmieszczenie się środków w przedziale od 101% do 107% końcowej dotacji zeszłorocznej.

W planie rzeczowo-finansowym na 1999 r. założono wzrost liczby studentów o 22,0%, a studentów przyjętych na I rok o 35,7%, przy wzroście zatrudnienia nauczycieli akademickich o 1,5%. Uczelnia uzyskała na 1999 r. wzrost dotacji na działalność dydaktyczną o 7,8% (a bez dotacji na podwyżki płac o 1,4%). Dotacja na pomoc materialną dla studentów zmalała o 0,9% (w tym dotacja na podwyżki od 1.03.1999 r.). Wzrost środków budżetowych Uczelni na badania własne i działalność statutową w porównaniu z rokiem 1998 jest mniej korzystny bowiem:

- na badania własne występuje wzrost o 20,7% (przy 19,9% w 1998 r.),
- na działalność statutową występuje wzrost o 21,5% (przy 29,3% w 1998 r.).

Z 1998 roku pozostały środki z BW i BK w wysokości 2 008 155 zł. Wielkość środków na projekty badawcze wynosi 7 854 000 zł. (wzrost o 5,1%).

Przyznane środki z KBN w ramach dotacji celowej na zakupy aparaturowe na rok 1999 wynoszą 3 110 000 zł. Nie wykorzystane środki z ro-

ku 1998 (przyznane w listopadzie 1998 r.) wynoszą 2 754 545 zł, a więc do planu przyjęto kwotę 5 864 545 zł. Środki PHARE, czyli bezzwrotnej pomocy zagranicznej wzrastają o 23,1%.

W planie finansowym Uczelni, obejmującym działalność operacyjną oraz zyski z operacji finansowych i z pozostałej sprzedaży, założono zerowy wynik finansowy wyszacowany na podstawie przewidywanych przychodów i kosztów działalności dydaktycznej Uczelni oraz zysków z działalności badawczej.

Z analizy planów finansowych jednostek wynika, że realizacja zalecenia zbilansowania się kosztów z przychodami osiągnięta została w niektórych przypadkach poprzez bardzo znaczne zniżenie kosztów. Należy więc z dużą ostrożnością przyjmować zaplanowany wynik finansowy Uczelni.

W planie pomocy materialnej dla studentów nastąpiło obniżenie dotacji do 99,1% (w porównaniu do wielkości dotacji w 1998 roku). Założono wzrost stypendiów o 16,4%, wzrost kosztów prowadzenia domów studenckich w 1999 r. o 19,7% (zaplanowano remonty akademików na kwotę 5 984 000 zł., w tym 2 430 000 zł. - DS Zabrze). Koszty prowadzenia stołówek studenckich wzrosły o 63,2% (w roku 1998 koszty remontów stołówek wynosiły 360 350 zł., w planie na 1999 r. przewidziano remonty na kwotę 666 000 zł.). Ze względu na zaplanowany w 1999 roku duży zakres remontów przewiduje się wykorzystanie wszystkich środków finansowych z funduszu pomocy materialnej.

Pierwotny podział limitu osobowego funduszu płac i dotacji na działalność dydaktyczną opracowano przy założeniu zapewnienia niezbędnego minimum środków dla jednostek międzywydziałowych, pozawydziałowych i ogólnouczelnianych oraz pozostałych jednostek i zadań (w tym remonty z FRC), wg udziału procentowego podziału dotacji bazowej na 1998 r., wariant II. Nastąpił nieznaczny wzrost udziału procentowego wydziałów z 77,44% do 78,22%. **Podział dotacji wg algorytmu** wymagał korekty podziału limitu OFP. Skorygowano podział dotacji na 1999 rok w granicach 101% - 107% podstawy naliczania dotacji z 1998 r. (wg "Zasad...MEN"). Nastąpił wzrost dotacji dla Wydziałów RB, RCh i ROZ, a obniżenie dotacji

dla RAu, RE, RMF. Kwoty z tytułu zwiększenia dotacji wydziałom zmniejszyły rezerwę Rektora o 180 058 zł.

Planowane wysokości narzutu kosztów ogólnouczelnianych ustalone zostały w oparciu o szacowane koszty bezpośrednie w poszczególnych rodzajach działalności i planowane koszty uczelniane.

Plan remontów budynków z Funduszu Remontowego Centralnego zawiera zadania, które mieszczą się w dotacji na FRC (koszt bez narzutu kosztów ogólnouczelnianych).

Podział dotacji na badania własne opracowano w oparciu o algorytm podziału tej dotacji.

W podziale środków inwestycyjnych założono, że fundusz inwestycyjny dla jednostek z tytułu amortyzacji tworzy się w wysokości 80% ich kosztów amortyzacji (zakładając pozostawienie 10% funduszu należnego MEN). Powstała rezerwa Rektora z tytułu amortyzacji składa się z 20% funduszu jednostek (933 138 zł.), amortyzacji urzędzeń ogólnouczelnianych (Administracji Centralnej) oraz z tytułu przekroczeń w dydaktyce w 1998 r. Rezerwa ta przeznaczona będzie głównie na rozbudowę sieciowych systemów komputerowych związanych z zarządzaniem Uczelnią.

Plany finansowe działalności dydaktycznej wydziałów zostały opracowane na podstawie informacji o podziale limitu OFP i dotacji, przy założeniu zbilansowania kosztów z przychodami i stracie odpowiadającej (-882 553 zł.) wysokości planowanego zysku w działalności badawczej. Z analizy tych planów wynika, że przy takich założeniach wiele wydziałów, pomimo znacznego finansowania kosztów osobowego funduszu płac i amortyzacji z działalności badawczej, zmuszonych zostało do obniżenia niektórych rodzajów kosztów do nierealnego poziomu (RAR, RB, RCh, RMF). W planach zaniżono koszty materiałów i niskocennego majątku trwałego (60,4%) w stosunku do kosztów ubiegłego roku (w tym: RAR, RB, RCh, RIE - "0" kosztów).

Znacznie zaniżono koszty pozostałych usług na poziomie 80,9% ub. roku (w tym: RCh - "0" kosztów). Na niektórych wydziałach nie zaplanowano kosztów energii (RG, RMF - "0" kosztów; RAu, RMT - tylko 30% kosztów) oraz amortyzacji (RG - 20% kosztów; RMF, RCh, RMT - tylko 50% kosztów).

W planach założono stosunkowo niski wzrost przychodów własnych o 8,2% (w odniesieniu do rzeczywistych przychodów za rok 1998), pomimo wzrostu opłaty kwalifikacyjnej i przewidywanego wzrostu opłaty za studia wieczorowe od (1.10.1999 r.) przy planowanym wroście

liczby studentów studiów wieczorowych, magisterskich uzupełniających i eksternistycznych o 804 osoby.

W planach finansowych działalności badawczej założono przychody własne (czyli sprzedaż prac badawczych, umownych, projektów celowych i zamawianych) na poziomie wyższym niż w ubiegłym roku, tj. 110%. Nakłady na działalność statutową i badania własne wzrastają o 21,2% (bez pozostałości z 1998 r.). W planach wydziałów założono wzrost sfinansowania w tej działalności kosztów osobowego funduszu płac (o 8,0%) i amortyzacji (o 15,0%) w stosunku do wykonania ubiegłego roku. Nakłady na aparaturę badawczą zaplanowano na poziomie ubiegłego roku. Wynagrodzenia bezosobowe i honoraria zaplanowano na poziomie 89,3% roku 1998. Zysk z prac badawczych zaplanowano na poziomie 81,2%, czyli niższym niż w roku ubiegłym.

Plany finansowe działalności dydaktycznej jednostek międzywydziałowych, pozawydziałowych i ogólnouczelnianych zostały opracowane w oparciu o informację o podziale limitu OFP i dotacji przy zbilansowaniu kosztów z przychodami. Z analizy tych planów wynika, że w bardzo trudnej sytuacji jest SPNJO, gdzie dotacja nie wystarcza na sfinansowanie pochodnych wynagrodzeń osobowych (ZFŚS), przy pozostałych rodzajach kosztów na poziomie "0".

W 1999 roku kontynuowane są następujące inwestycje budowlane:

Inwestycje resortowe: - Hala Technologiczna Wydziału MT

Inwestycje własne: Dom Szkoleniowo-Wczasowy w Szczyrku (finansowany ze środków Uczelni), adaptacja podcieni gmachu Wydziału Aut. Elektr. i Infor. (finansowana ze środków Uczelni), budowa Laboratorium Ciepłych Procesów Wysokotemperaturowych (finansowana ze środków Uczelni i częściowo z KBN).

Kończąc swoje wystąpienie Prorektor stwierdził, że zrealizowanie planu rzeczowo-finansowego w roku bieżącym będzie wymagało dużego wysiłku ze strony wszystkich jednostek uczelnianych, dalszego poszukiwania rezerw oraz zdobywania dodatkowych funduszy.

Przewodniczący Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów prof. J. BENDKOWSKI zapoznał Senat z opinią Komisji. Wnioski zawarte w tej opinii cytujemy niżej.

1. Tegoroczny "Plan rzeczowo-finansowy na r.1999" ze względu na niepokrywający w pełni podstawowych potrzeb wzrost dotacji budżetowej jest kolejnym planem bardzo trudnym dla Uczelni. Odczują to wszystkie jednostki.

Jest to kolejny rok, w którym znaczna wra-
stająca część działalności dydaktycznej Wy-
działów pokryta zostanie środkami z działal-
ności badawczej i z innych źródeł pozadota-
cyjnych.

2. Najgroźniejsze konsekwencje niedofinanso-
wania to:

- dalsze opóźnienie remontów i moderniza-
cji pomieszczeń,
- niedoinwestowanie laboratoriów dydak-
tycznych,
- nadmierne obciążenie prac badawczych
kosztami dydaktyki,
- niskie pensje pracowników.

3. Komisja z zadowoleniem przyjmuje wzrost
szczegółowości "Planu..."

Senacka Komisja ds. Budżetu i Finansów pro-
ponuje przyjąć "Plan rzeczowo-finansowy Po-
litechniki Śląskiej na 1999 rok" w przedstawi-
onym Senatowi kształcie.

W dyskusji nad planem wypowiadali się: prof.
J. Zawadiak, prof. R. Grzymkowski, prof. T.
Glinka, prof. J. Suwiński, prof. J. Chojcan, dyr.
W. Wydrychiewicz, prof. R. Wilk, prof. B. Po-
chopień, dr Zb. Mantorski, prof. W. Cholewa i
prof. Cz. Sajdak. Dyskutanci swoje wypowie-
dzi skoncentrowali m.in. na:

- niebezpieczeństwie zagrażającym budżetom
niektórych wydziałów,
- algorytmie podziału środków finansowych
między wydziały,
- wykorzystaniu środków inwestycyjnych i re-
montowych,
- trudnościach związanych z pozyskiwaniem
dodatkowych środków finansowych przez wy-
działy.

W dyskusji nie zabrakło również radykalnych
propozycji zmierzających do polepszenia sytu-
acji finansowej Uczelni. Proponowano m.in.
rozważenie możliwości sprzedaży Ośrodka
Szkoleniowo-Wypoczynkowego w Szczyrku.

Ostatecznie w głosowaniu jawnym Senat
podjął uchwałę (nr XXIX/180/98/99) zatwier-
dzającą "Plan rzeczowo-finansowy Politech-
niki Śląskiej na 1999 rok". Uchwałę przyję-
to przy 7 głosach "wstrzymujących się".

■ Na wniosek Prorektora ds. Dydaktyki
prof. W. ZIELIŃSKIEGO Senat przyjął na-
stępnie (jednogłośnie) dwie uchwały, tj.:

- uchwałę w sprawie rodzajów zajęć i liczeb-
ność grup studenckich w r.ak. 1999/2000 oraz
- uchwałę w sprawie zasad ustalania wymia-
ru pensum i godzin obliczeniowych w r.ak.
1999/2000.

Propozycje uchwał były wcześniej dyskutowa-
ne na posiedzeniu Senackiej Komisji ds. Dydak-

tyki. Pierwsza uchwała, przyjęta bez dyskusji, jest
identyczna jak w roku ubiegłym. Druga, przyję-
ta po krótkiej wymianie zdań (prof. J. Kaźmier-
czak, prof. J. Bendkowski, prof. W. Zieliński) zo-
stała - w porównaniu z ubiegłoroczną - uzupeł-
niona o jeden zapis, dotyczący zaliczenia do pen-
sum 90 godz. dla dyrektora CKI.

Obydwie uchwały publikujemy w całości w ru-
bryce DYDAKTYKA.

■ W następnych dwóch uchwałach Senat
przyjął:

• **Regulamin Ośrodka Sportu Politechniki
Śląskiej (przy 4 głosach "wstrzymujących
się") oraz**

• **Regulamin Studium Praktycznej Nauki Ję-
zyków Obcych Politechniki Śląskiej (przy
jednym głosie "wstrzymującym się").**

Regulamin SPNJO przyjęto bez dyskusji, nato-
miast w sprawie pierwszego Regulaminu wywią-
zała się dyskusja (dr B. Paluchiewicz, dr A. Kos-
suth, prof. J. Bendkowski, prof. J. Suwiński, prof.
B. Pochopień, prof. J. Chojcan, prof. Cz. Sajdak,
dr G. Kozłowska, prof. E. Świtoński, dyr. W. Wy-
drychiewicz, dyr. K. Czapla, dr M. Żelechowicz
i prof. T. Glinka) wywołana opinią NSZZ "Soli-
darność". W opinii kwestionowano m.in. potrze-
bę powołania trzech zastępców dyrektora (pro-
ponowano jednego) oraz sugerowano wprowadze-
nie dodatkowego punktu, w którym określono by
zakres zasięgania opinii Rady Ośrodka przez dy-
rektora. Ponadto proponowano, aby "dokonać wy-
rażnego rozdziału działań związanych z realiza-
cją programu dydaktycznego (wychowanie fizycz-
ne) oraz działalności związanej ze sportem stu-
denckim". Po dyskusji i kilku głosowaniach szcze-
gółowych, związanych z wnoszonymi poprawka-
mi, Regulamin został przyjęty w wersji niewiele
różniącej się od zaproponowanej.

■ W sprawach bieżących i wolnych wnio-
skach wypowiadali się:

● JM REKTOR omówił szczegóły związane
z udziałem Senatu w spotkaniu z Ojcem Świę-
tym Janem Pawłem II w dniu 15 czerwca br.
oraz zapowiedział nadzwyczajne posiedzenie
Senatu (14 czerwca), które w całości będzie
poświęcone dyskusji nad projektem ustawy
"Prawo o szkolnictwie wyższym".

● Prof. J. SUŁKOWSKI przedstawił w skró-
cie stanowisko Komisji Ekonomicznej Rady
Głównej Szkolnictwa Wyższego w sprawie
"Średniookresowego programu finansowania
edukacji w latach 2000-2002 (szczegóły
p. "Z notatnika Przewodniczącego RG Sz.W.")

KRONIKA REKTORSKA

■ 5 maja br. odbyło się w Rybniku posiedzenie Rady Centrum Kształcenia Inżynierów, na którym zaaprobowano między innymi projekt rozbudowy Centrum w pomieszczeniach poszpitalnych przy ul. Rudzkiej. Wysłuchano również informacji dotyczącej przygotowań do uruchomienia w Rybniku specjalności "Energetyka komunalna" w ramach Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki. Obradom przewodniczył Prorektor W. ZIELIŃSKI

■ W dniu 6 maja br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w posiedzeniu Regionalnej Konferencji Rektorów. W pierwszej części uczestniczyli przedstawiciele uniwersytetów ze Strasburga (Uniwersytetu Roberta Schumana, Uniwersytetu Ludwika Pasteura, Uniwersytetu Marka Blocka), a w części drugiej członkowie Komisji Nauki Sejmiku Województwa Śląskiego. Rektorzy skierowali następujący apel do władz województwa i samorządowych:

Świadomi swoich obowiązków wobec kraju i regionu oraz w poczuciu odpowiedzialności za przyszłość ich mieszkańców rektorzy szkół wyższych zgromadzeni w Regionalnym Porozumieniu Rektorów zwracają się do Władz Wojewódzkich z następującym apelem:

- *restrukturyzacja Śląska nie może oznaczać wyłącznie przebudowy górnictwa i innych tradycyjnych gałęzi przemysłu. Jest to zadanie niezwykle ważne, ale szanse na zbudowanie nowego kształtu regionu zależą od stopnia przygotowania mieszkańców do podejmowania nowych wyzwań. Zmiany na Śląsku nie oznaczają jedynie końca pewnej "starej" rzeczywistości; to przede wszystkim początek nowego, przynoszącego nadzieję porządku życia;*
- *przygotowania do takiej przyszłości można dokonać tylko na drodze prowadzącej do zwiększenia potencjału edukacyjnego regionu tak, by coraz większy procent jego mieszkańców mógł - kształcąc się - zapewnić sobie dostęp do wiedzy, informacji i w konsekwencji do możliwości zatrudnienia w nowych dyscyplinach i branżach;*
- *konieczne jest zatem powiązanie finansowania restrukturyzacji Śląska ze zwiększonymi*

nakładami na oświatę, szkolnictwo wyższe, naukę, kulturę i sztukę. Decyzje Władz wojewódzkich i samorządowych winny wyraźnie sprzyjać edukacji oraz instytucjom edukacyjnym i naukowym;

- *szkoły podstawowe i średnie bez środków na zajęcia uzupełniające i pozalekcyjne, szkolnictwo wyższe borykające się z problemami finansowymi, lokalowymi i kadrowymi i pozbawione możliwości przyjęcia na studia wszystkich kandydatów są poważnym, a może i największym zagrożeniem dla wizji nowego Śląska. Pamiętajmy, iż przyszłość regionu zależy od stopnia wykształcenia jego mieszkańców;*
- *apelujemy o nadanie edukacji, w tym szkolnictwu wyższemu, a także nauce i kulturze odpowiednio wysokiej rangi w polityce województwa i regionu, o powiązanie procesów restrukturyzacyjnych z inwestycjami edukacyjnymi, o sprzyjające edukacji i nauce rozstrzygnięcia w zakresie bazy lokalowej i o odpowiednio wysokie miejsce edukacji, nauki i kultury w decyzjach budżetowych województwa i samorządów.*

■ 13 maja br. odbyła się na terenie Osiedla Studenckiego "Majówka Studencka", w czasie której studenci zorganizowali konkursy, występy artystyczne zespołów muzycznych oraz zabawy i dyskotekę. Majówkę otworzyli JM Rektor B. POCHOPIEŃ i Prorektor W. ZIELIŃSKI.

■ 17 maja br. odbyła się w Zittau uroczysta promocja absolwentów IHI rocznika, który zaczął studia w 1995 r. Na podkreślenie zasługuje uzyskanie przez mgr inż. B. Rudzką, absolwentkę Wydziału Organizacji i Zarządzania naszej Uczelni, dyplomu najlepszej absolwentki IHI. W uroczystości wzięli udział Prorektor W. ZIELIŃSKI, Dziekan J. BENDKOWSKI i prof. K. MIKSCH.

■ W dniu 19 maja br., w sali posiedzeń plenarnych Sekretariatu Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie, odbyło się z udziałem m.in. przedstawicieli Episkopatu Polski, MEN i szkół wyższych spotkanie nt. "Uniwersytety w nauczaniu Jana Pawła II". Politechnikę Śląską reprezentował JM Rektor B. POCHOPIEŃ.

■ W dniu 20 maja br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ i Prorektor J. CHOJCAN uczestniczyli w otwarciu Ogólnopolskiej Konferencji NET-SEC'99 "Bezpieczeństwo Systemów i Sieci Teleinformatycznych", zorganizowanej przez Politechnikę Śląską, Telekomunikację Polską S.A.,

Bank Rozwoju Eksportu i SOLTEL-COMSEC pod patronatem Wiceprezesa Rady Ministrów Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Wojewody Śląskiego. Uroczystości otwarcia i I sesja plenarna odbyły się w Sali Sejmu Śląskiego w Katowicach

■ 25 i 26 maja br. na Wydziale Mechanicznym Technologicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach odbyły się IV Targi "Kadry Inżynierskie'99". W organizacji Targów uczestniczyli:

- Biuro Karier Studenckich Politechniki Śląskiej
- Powiatowy Urząd Pracy
- Stowarzyszenie Studentów BEST
- Grupa Inicjatywna AISEC

W Targach uczestniczyło ponad 30 firm. Otwarcia dokonał JM Rektor B. POCHOPIEŃ wraz z Prorektorem W. ZIELIŃSKIM (szczegóły w innym miejscu).

■ W dniu 28 maja br. odbyło się w Piekarach Śląskich VII Sympozjum Naukowe "Władza jako służba społeczeństwu" pod patronatem honorowym Metropolity Górnośląskiego Arcybiskupa ks. dra Damiana ZIMONIA, zorganizowane przez Instytut Górnośląski. JM Rektor B. POCHOPIEŃ przewodniczył sesji związanej z problematyką narodowego wymiaru władzy i zarządzania oraz nowymi centrami władzy w transformującej się gospodarce.

Profesor Adolf Maciejny DOKTOREM HONORIS CAUSA POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

Jak już informowaliśmy w poprzednim wydaniu Z ŻYCIA..., Senat Politechniki Śląskiej na posiedzeniu w dniu 26 kwietnia br. postanowił nadać tytuł doktora honoris causa Politechniki Śląskiej prof. dr hab.inż. Adolfowi Maciejnemu, za wybitny wkład w rozwój teorii kruchości materia-

Prof. A. Maciejny (w środku) w towarzystwie Dziekana Wydziału (z lewej) i honorowego promotora

riów oraz stworzenie strukturalnych podstaw rozwoju nowoczesnych materiałów żarowytrzymałych. Uroczyste posiedzenie Senatu poświęcone nadaniu tego tytułu Profesorowi A. Maciejnemu odbyło się 24 maja br. w Auli Głównej. Na uroczystość przybyli opiniodawcy Senatów Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Politechniki Częstochowskiej i Politechniki Warszawskiej, wychowankowie i współpracownicy Profesora oraz liczni przedstawiciele świata nauki i przemysłu, którzy zostali powitani przez JM Rektora prof. Bolesława Pochopienia. Honorowym promotorem przewodu był prof. dr hab.inż. Marek Hetmańczyk, kierownik Katedry Nauki o Materiałach, który przedstawił sylwetkę naukową i osiągnięcia Profesora.

Prof. Adolf Maciejny urodził się 12 sierpnia 1932 roku w Koszarawie. W 1951 r. ukończył Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Żywcu. W latach 1951-56 studiował na Wydziale Mechanicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach, gdzie w 1956 roku uzyskał z wyróżnieniem stopień magistra inżyniera mechaniki w specjalności "Metaloznawstwo i obróbka cieplna". Stopień doktora nauk technicznych uzyskał w 1963 roku na Wydziale Mechanicznym Technologicznym Politechniki Śląskiej, a stopień doktora habilitowanego na tym samym Wydziale w 1968 roku. W 1972 roku uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1984 roku - profesora zwyczajnego. W 1998 roku został powołany na członka korespondenta Polskiej Akademii Nauk. Działalność naukową rozpoczął w 1956 roku jako asystent w kierowanej przez Profesora Fryderyka Stauba Katedrze Metaloznawstwa Politechniki Śląskiej, gdzie pracował do 1969 roku na

stanowisku docenta. W roku 1969 przeszedł na Wydział Metalurgiczny Politechniki Śląskiej zlokalizowany w Katowicach. Wniósł wybitny wkład w organizację tego Wydziału, ukształtowanie jego profilu dydaktycznego i naukowego oraz skompletowanie kadry i aparatury dla kształcenia i badań z zakresu nauki o materiałach i inżynierii materiałowej. W latach 1972-1980 pełnił funkcję prorektora Politechniki Śląskiej do spraw organizacji i rozwoju Uczelni; był w tym okresie również zastępcą dyrektora Instytutu Inżynierii Materiałowej. W latach 1981-1999 był dyrektorem tego Instytutu, a od 1991 do 1997 roku - kierownikiem Katedry Nauki o Materiałach. Obecnie pełni funkcję zastępcy kierownika tej Katedry.

Pierwsze lata swej działalności naukowej prof. Adolf Maciejny skoncentrował na opracowaniu i rozwoju metod badania struktury metali i stopów, w tym głównie badań metalograficznych z zastosowaniem obserwacji mikroskopowych w świetle spolaryzowanym, w kontraście fazowym, w temperaturach podwyższonych, a następnie mikroskopii elektronowej. Należy do grona pierwszych polskich badaczy, którzy z początkiem lat sześćdziesiątych upowszechnili w kraju techniki preparatyki replik do badań na mikroskopie elektronowym, w tym szczególnie do obserwacji powierzchni przelomów. Za trwały wkład prof. Adolfa Maciejnego w rozwój nauki o materiałach w Polsce należy uznać upowszechnienie nowoczesnych metod badań fraktograficznych zarówno przy użyciu techniki replik, jak i mikroskopii skaningowej, z podaniem podstaw interpretacji i systematyki morfologicznych odmian przelomów. Do osiągnięć należy również zaliczyć opracowanie metodyki analizowania zjawisk strukturalnych w stopach metali na podstawie wyników badań dylatometrycznych i magnetycznych.

Przygotowanie teoretyczne i metodyczne pogłębione studiami na Uniwersytecie w Liège - Belgia pod kierunkiem wybitnego metalografa prof. L. Habrakena umożliwiło prof. A. Maciejnemu rozwinięcie badań przemian fazowych w stopach metali. Do poszczególnych osiągnięć należy zaliczyć określenie kinetyki i mechanizmu przemian fazowych w procesach obróbki cieplnej stali stopowych Cr-Si-Mo oraz Cr-Mo-V. Osiągnięcia badawcze w tej tematyce znalazły odbicie w rozprawach doktorskiej i habilitacyjnej, w licznych artykułach i referatach o zasięgu międzynarodowym oraz w monografii "Atlas struktur stali - mikroskop elektronowy" i w podręczniku "Metaloznawstwo" pod red. prof. F. Stauba (3 wydania).

Ważnym obszarem naukowej działalności prof. A. Maciejnego są strukturalne podstawy mikro-mechaniki pękania oraz kruchości metali i stopów. Swoje zainteresowania skoncentrował na analizie zjawisk pękania wielofazowych stopów żelaza i niklu, korelacji między mikrostrukturą stopu a mechanizmem dekohezji oraz podstawach fraktografii w ujęciu jakościowym i ilościowym. Problematyka ta dała podstawę do podjęcia zagadnień stabilności struktury i mechanizmów umocnienia oraz dekohezji stopów żarowytrzymałych, co obejmuje główny obszar badawczej działalności prof. A. Maciejnego po uzyskaniu tytułu naukowego profesora w 1972 roku. Efektem tych badań jest określenie istoty zmian strukturalnych w stalach i stopach zachodzących pod wpływem pełzania, ich wpływu na umocnienie i mechanizm dekohezji oraz opracowanie morfologicznej systematyki przelomów pełzaniowych. Płonem prowadzonych badań z tego zakresu są liczne publikacje o międzynarodowym zasięgu, 6 rozpraw doktorskich i 3 rozprawy habilitacyjne oraz 2 opracowania monograficzne: "Żarowytrzymałe stopy metali" (Ossolineum 1989) oraz "High Temperature Fracture Mechanisms and Mechanics" (Londyn 1990). Problematyka ta dała profesorowi A. Maciejnemu podstawę do stworzenia w Polsce własnej szkoły naukowej z metaloznawczych podstaw projektowania i rozwoju stali i stopów żarowytrzymałych.

Podstawy technologii wytwarzania powłok żarowytrzymałych na stopach niklu stosowanych w budowie turbin stanowią obecnie główny obszar naukowej działalności prof. A. Maciejnego w Katedrze Nauki o Materiałach Politechniki Śląskiej. Efektem tych badań, prowadzonych intensywnie od 1990 roku, są liczne referaty i artykuły naukowe na konferencjach międzynarodowych i w periodykach o szerokim zasięgu, jak: Materials Science and Engineering, Surface and Coatings Technology, Materials Science Forum. Wyniki prac z zakresu mechanizmu tworzenia się powłok żaroodpornych, ich struktury i własności stały się również przedmiotem kilkunastu wdrożeń przemysłowych i patentów.

Naukowe osiągnięcia prof. Adolfa Maciejnego stanowią trwały element wiedzy z dziedziny metaloznawstwa, nauki o materiałach i inżynierii materiałowej. Zostały szeroko udokumentowane w publikacjach naukowych o międzynarodowym zasięgu, w monografiach, opracowaniach technologicznych i patentach. Profesor Adolf Maciejny jest autorem lub współautorem ponad 200 publikacji, w tym około 140 rozpraw i artykułów opartych na wynikach oryginalnych badań, 5 monografii, podręcznika, 3 skryptów oraz ponad 50 prac studialnych i przeglądowych. Dorobek ten wzbogaca 20 patentów oraz kilkadziesiąt opracowań technologicznych dla przemysłu.

Ważne miejsce w naukowej działalności profesora Adolfa Maciejnego zajmuje współpraca z zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Odbił długoterminowe staże w renomowanych uczelniach i placówkach naukowych Belgii, Francji, Japonii, Niemiec, Szwecji i Wielkiej Brytanii. Rozwinął robo-

czą współpracę naukową z Ecole Centrale Paris, Uniwersytetem Otto von Guericke w Magdeburgu oraz z Akademią Górniczą we Freibergu, gdzie kilkanaście razy przebywał jako profesor wizytujący. Wybitne są osiągnięcia Profesora w kształceniu kadry naukowej. Był promotorem 21 pomyślnie ukończonych przewodów doktorskich oraz recenzentem ponad 90 rozpraw doktorskich na uczelniach krajowych i zagranicznych. Przygotował recenzje ponad 30 rozpraw habilitacyjnych i kilkudziesięciu wniosków kandydatów do tytułu profesora. Z grona 21 wypromowanych przez Profesora doktorów, 7 uzyskało już stopień doktora habilitowanego, w tym 4 tytuł profesora.

Profesor Adolf Maciejny wniósł i nadal wnosi bardzo duży wkład w rozwój i organizację życia naukowego w Polsce. W Komitetach Metalurgii oraz Nauki o Materiałach PAN pełnił wielokrotnie funkcje kierownicze. W latach 1984-1996 był członkiem Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych. Był wiele razy członkiem sekcji KBN, obecnie jest przewodniczącym Zespołu TO-8 KBN oraz członkiem ścisłego kierowniczego gremium KBN. Był koordynatorem międzyresortowego problemu badań podstawowych MR-I-22 oraz współkoordynatorem CPBR 2.4. Uczestniczył w pracach Komitetu Badań i Prognoz PAN "Polska 2000", w latach 1990-1994 był członkiem Komisji Ekspertów Ministra Edukacji Narodowej. Od 1975 roku jest wielokrotnie członkiem rad naukowych instytutów badawczych, m.in. Metalurgii Żelaza, Metali Nieżelaznych, Mechaniki Precyzyjnej i Spawalnictwa.

Od 1985 roku jest redaktorem naczelnym czasopisma naukowo-technicznego "Inżynieria Materiałowa" oraz członkiem rad programowych czasopism "Archiwum Nauki o Materiałach PAN" i "Inżynieria Powierzchni". Z Jego inicjatywy powstało Polskie Towarzystwo Materiałoznawcze, którego był pierwszym prezesem w latach 1995-1998.

Obszarem działalności dydaktycznej profesora Adolfa Maciejnego na Politechnice Śląskiej jest od 43 lat metaloznawstwo i obróbka cieplna, materiałoznawstwo oraz nauka o materiałach. Wypromował ponad 100 magistrów inżynierów i inżynierów. Do szczególnie istotnych Jego osiągnięć dydaktycznych należy zaliczyć wkład w ukształtowanie profilu i programów kształcenia na kierunku "Inżynieria materiałowa" na polskich uczelniach technicznych, w tym przede wszystkim na Politechnice Śląskiej.

Za swe osiągnięcia naukowe i dydaktyczne prof. Adolf Maciejny uzyskał 10 nagród Ministra, został odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim i Krzyżem Oficerskim OOP, Medalem Edukacji Narodowej. Otrzymał wyróżnienia i odznaczenia wielu uczelni oraz stowarzyszeń naukowo-technicznych.

Profesor Adolf Maciejny jest uczonym o wysokim autorytecie i utrwalonej pozycji w reprezentowanej dyscyplinie naukowej o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Jego oryginalny, twórczy wkład w rozwój nauki o materiałach i inżynierii materiałowej oraz osiągnięcia w kształceniu kadry naukowej oraz organizacji życia naukowego i dydaktyki w okresie 43 lat pracy na Politechnice Śląskiej ugruntowały wysoką pozycję i znaczącą rolę środowiska naukowego macierzystej Uczelni w kraju i za granicą.

Podczas wykładu prof. A. Maciejnego

Po dokonaniu aktu nadania tytułu doktora honoris causa, Profesor A. Maciejny wygłosił interesujący wykład pt. "Od metalografii do nauki o materiałach i inżynierii materiałowej". Uroczystość zakończyły wystąpienia gości i liczne gratulacje wraz z kwiatami. Oprawę artystyczną uroczystości dał Akademicki Chór Politechniki Śląskiej.

STOPNIE NAUKOWE

■ Doktoraty

Stopień doktora nauk technicznych uzyskali:

- **mgr inż.arch. Janusz MUSZYŃSKI** (ur. 9.05.1960 r. w Katowicach) z Katedry Projektowania Architektonicznego i Urbanistycznego Pol.Śl.; temat pracy - "Kształtowanie przestrzeni publicznej miasta na przykładzie wybranych rozwiązań niemieckich", promotor - dr hab.inż.arch. Witold Molicki, RAr - 5.05.99 r.
- **mgr inż. arch. Antonina ŻABA** (ur. 28.02.1955 r. w Zabrze) z Ośrodka Geometrii i Grafiki Inżynierskiej Pol.Śl.; temat pracy - "Elementy teorii kwadratur sklepieniowych. Iluzja przestrzeni w nawach głównych kościołów pojezuickich na Śląsku", promotor - prof. dr hab.inż.arch. Andrzej Niezabitowski, RAr - 5.05.99 r., z wyróżnieniem
- **mgr inż. Roman KROK** (ur. 4.11.1966 r. w Świętochłowicach) z Katedry Maszyn i Urządzeń Elektrycznych Pol.Śl.; temat pracy - "Wyznaczenie ustalonych i niustalonych przestrzennych rozkładów temperatury w wirnikach turbogeneratorów dużej mocy z uwzględnieniem czynnika chłodzącego przy różnych systemach chłodzenia uzwojenia wzbudzenia", promotor - dr hab.inż. Władysław Mizia prof. Pol.Śl., RE - 11.05.99 r., z wyróżnieniem
- **mgr inż.arch. Zbigniew SAŚIADEK** (ur. 15.06.1958 r. w Krakowie) z Katedry Projektowania Architektonicznego i Urbanistycznego Pol.Śl.; temat pracy - "Wpływ działalności górniczej na środowisko. Próba kompleksowej oceny w ujęciu miejscowym planów zagospodarowania przestrzennego", promotor - prof. dr hab.inż.arch. Zbigniew Gądek, RAr - 19.05.99 r.
- **mgr inż.arch. Romuald MALINA** (ur. 25.04.1963 r. w Czeladzi) z Katedry Projektowania Architektonicznego i Urbanistycznego Pol.Śl.; temat pracy - "Zapis graficzny normatywny w projektach zagospodarowania przestrzennego", promotor dr hab.inż. Janina Klemens prof. Pol.Śl., RAr - 26.05.99 r.

Gratulacje

Członkowie Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN

Komitet Inżynierii Lądowej i Wodnej Polskiej Akademii Nauk wystosował następujące pismo do JM Rektora naszej Uczelni:

Z prawdziwą przyjemnością pragniemy Pana poinformować, że w wyniku ogólnopolskiej ankiety i decyzji Przewodniczącego Wydziału IV Nauk Technicznych Polskiej Akademii Nauk, niżej wymienione osoby, pracujące w kierowanej przez Pana Uczelni zostały powołane na członków Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN w kadencji obejmującej lata 1999-2002:

prof. Andrzej AJDUKIEWICZ

prof. Józef GŁOMB, członek PAN

prof. Maciej GRYCZMAŃSKI

prof. Stanisław MIERZWIŃSKI

prof. Janusz SZWABOWSKI

Powołania te są wynikiem uzyskania przez te osoby wybitnej pozycji w środowisku naukowym i technicznym w dziedzinie budownictwa w kraju.

Z tej okazji składamy Panu Rektorowi gratulacje, ponieważ okoliczność powołania w skład KILiW PAN świadczy o prowadzeniu i rozwijaniu w Politechnice Śląskiej prac badawczych i technicznych na wysokim poziomie i o znaczeniu tej Uczelni w skali kraju.

Liczymy na pomoc i poparcie Pana Rektora dla działalności KILiW PAN i z góry dziękujemy za życzliwą współpracę dla dobra nauki polskiej.

Pismo podpisali: prof. Andrzej M. Brandt - przewodniczący Komitetu i prof. Wojciech Radomski - sekretarz naukowy.

UROCZYSTA PROMOCJA

W sobotę 22 maja br. w Auli Głównej odbyła się uroczysta promocja doktorów i doktorów habilitowanych. Uroczystość otworzył i okolicznościowe przemówienie wygłosił JM Rektor prof. Bolesław POCHOPIEŃ.

Z rąk JM Rektora dyplomy doktora habilitowanego odebrało 10 osób, a doktora nauk technicznych, chemicznych lub fizycznych 78 osób. Najwięcej habilitacji w okresie od maja 1998 roku do maja tego roku nadano na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki (4), natomiast najczęściej stopni doktorskich w tym okresie nadała Rada Wydziału Chemicznego (16).

Uroczystość uświetnił - jak zwykle - występ Akademickiego Chóru Politechniki Śląskiej. A oto pełna lista doktorów habilitowanych i doktorów, którym wręczono dyplomy.

DOKTORZY HABILITOWANI

Wydział Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu

- dr hab. Roman Kuziak
- dr hab. Barbara Surowska

Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki

- dr hab.inż. Zdzisław Duda
- dr hab.inż. Zdzisław Filus
- dr hab.inż. Andrzej Hławiczka
- dr hab.inż. Wiesław Kotarski

Wydział Chemiczny

- dr hab.inż. Stanisław Krompiec
- dr hab.inż. Marek Matlengiewicz

Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki

- dr hab.inż. Jan Górski

- dr inż.arch. Beata Kuc-Słusznik
- dr inż.arch. Beata Majerska-Pańbicka

- dr Bogdan Smołka
- dr inż. Joanna Tomasiak-Krawczyk
- dr Piotr Zawadzki

Wydział Budownictwa

- dr inż. Jacek Hulimka
- dr inż. Barbara Kliszczewicz
- dr inż. Jerzy Piłśniak
- dr inż. Marek Wazowski

Wydział Chemiczny

- dr Krzysztof Bortel
- dr inż. Tomasz Chmielniak
- dr inż. Dymitr Czechowicz
- dr inż. Danuta Gilner
- dr inż. Grażyna Gładych-Winnicka
- dr inż. Edwin Kozłowski
- dr inż. Barbara Lipowska
- dr inż. Maria Łuczyk-Juzwa
- dr inż. Andrzej Matuszowicz
- dr inż. Julita Mrowiec-Białoń
- dr inż. Czesław Niedzielski
- dr inż. Iwona Porwolik-Czomperlik
- dr inż. Zbigniew Robak
- dr inż. Paweł Urbaś
- dr inż. Wojciech Wałach

Wydział Mechaniczny Technologiczny

- dr hab. Wojciech Moczulski

DOKTORZY

Wydział Architektury

- dr inż.arch. Teresa Adamczyk-Bombarsbach

- dr inż.arch. Justyna Wojtas

Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki

- dr inż. Rafał Cupek
- dr inż. Katarzyna Mościńska
- dr inż. Wiesław Pamuła
- dr inż. Paweł Pyk

dr inż. Ilona Wandzik

Wydział Elektryczny

dr inż. Tomasz Boczar

dr inż. Adam Cichy

dr inż. Andrzej Kandyba

dr inż. Barbara Kulesz

dr inż. Marcin Lorenc

dr inż. Adam Makosz

dr inż. Sławomir Pawlikowski

dr inż. Jerzy Roj

dr inż. Waldemar Skomudek

dr inż. Piotr Zaleśny

Wydział Górnictwa i Geologii

dr inż. Jarosław Brodny

dr inż. Piotr Cheluska

dr inż. Andrzej Chmiela

dr inż. Krzysztof Filipowicz

dr inż. Jadi Aisa Sayd Mohamed

dr inż. Janusz Konior

dr inż. Joachim Pielot

dr inż. Henryk Stabla

dr inż. Jan Sznurawa

dr inż. Zbigniew Żurakowski

Wydział Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu

dr inż. Jacek Bartyzel

dr inż. Stanisław Cesarz

dr inż. Jacek Dabiński

dr inż. Piotr Gustof

dr inż. Grażyna Hat-Garncarz

dr inż. Jerzy Kozłowski

Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki

dr inż. Adam Ciesiołkiewicz

dr inż. Sławomir Dykas

dr inż. Wojciech Olczyk

dr inż. Wojciech Stanek

dr Marek Stempin

dr inż. Andrzej Wilk

dr inż. Tomasz Wróblewicz

dr inż. Jacek Żeliński

Wydział Matematyczno-Fizyczny

dr Tomasz Błachowicz

dr inż. Wiesław Jakubik

dr inż. Bożena Jarząbek

dr inż. Paweł Karasiński

dr Małgorzata Makowska-Janusik

dr Jacek Mazur

dr inż. Cezary Mukoid

dr Barbara Solecka

Wydział Mechaniczny Technologiczny

dr inż. Andrzej Baier

dr inż. Wojciech Kasprzak

dr inż. Grzegorz Kokot

dr inż. Alfred Paszek

dr inż. Adam Pietras

DYDAKTYKA

UCHWAŁA NR XXIX/175/98/99

Senatu Politechniki Śląskiej

z dnia 31 maja 1999 roku

**w sprawie rodzajów zajęć i liczebności grup studenckich
w roku akademickim 1999/2000**

Na podstawie art.101 ust. 2 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 65,poz.385 z 1990 r., z późniejszymi zmianami) z uwzględnieniem §117 Statutu Pol.Śl., Senat Politechniki Śląskiej uchwala:

§1

Zajęcia dydaktyczne prowadzone są w formie: wykładów, seminariów, seminariów dyplomowych, ćwiczeń, zajęć laboratoryjnych, zajęć projektowych, zajęć terenowych, lektoratów języków obcych, zajęć z wychowania fizycznego,

§2

1. Liczebność grup studenckich na zajęciach dydaktycznych, o których mowa w §1, ustala się w sposób następujący:
  - a) **wykłady** należy prowadzić dla wszystkich studentów danego roku studiów wydziału, kierunku lub specjalności, pod warunkiem zapewnienia odpowiednich pomieszczeń i środków technicznych;
  - b) **ćwiczenia** należy prowadzić w grupach liczących od 25 do 35 osób, a na I roku nie mniej niż 30 osób;
  - c) **zajęcia projektowe, seminaria oraz zajęcia terenowe** związane z realizacją określonych części programu danego przedmiotu poza siedzibą uczelni należy prowadzić w grupach liczących od 12 do 18 osób;
  - d) **seminaria dyplomowe** należy prowadzić w grupach liczących od 8 do 15 osób;
  - e) **zajęcia laboratoryjne** należy prowadzić w grupach liczących od 8 do 15 osób;
  - f) **lektoraty języków obcych** należy prowadzić w grupach liczących od 12 do 18 osób;
  - g) **zajęcia z wychowania fizycznego** należy prowadzić w grupach liczących nie mniej niż 25 osób.
2. Liczebność grup na wykładach i zajęciach fakultatywnych (do wyboru przez studentów od siódmego semestru) nie może być mniejsza niż 10 osób.

§3

W uzasadnionych przypadkach Dziekani wydziałów zlecających zajęcia mogą ustalić inną liczebność grup studenckich niż to określono w §2 ust. 1 a-e ust.2, a Rektor inną niż w §2 ust.1 f-g.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UCHWAŁA NR XXIX/176/98/99

**Senatu Politechniki Śląskiej
z dnia 31 maja 1999 roku**

**w sprawie zasad ustalania wymiaru pensum oraz godzin obliczeniowych
w roku akademickim 1999/2000**

Na podstawie art.48 ust.1 pkt.7 z uwzględnieniem art.101 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 65,poz.385 z 1990 r., z późniejszymi zmianami) z uwzględnieniem §117 Statutu Pol.Śl.,

Senat Politechniki Śląskiej uchwała:

§1

1. Roczne pensum dydaktyczne dla poszczególnych stanowisk wynosi:

a) dla profesora zwyczajnego	- 120 godzin obliczeniowych
b) dla profesora nadzwyczajnego	- 150 godzin obliczeniowych
c) dla docenta, adiunkta posiadającego stopień naukowy doktora habilitowanego	- 180 godzin obliczeniowych
d) dla adiunkta posiadającego stopień doktora, asystenta	- 210 godzin obliczeniowych
e) dla starszego wykładowcy	- 300 godzin obliczeniowych
f) dla wykładowcy	- 360 godzin obliczeniowych
g) dla lektora, instruktora	- 540 godzin obliczeniowych
2. Rada Wydziału może zmienić pensum w zakresie wymiaru ustalonego w ustawie.
3. Możliwość uzyskania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe istnieje wyłącznie w przypadku wypełnienia pensum, o którym mowa w ust. 1, liczącym bez uwzględnienia współczynników zwiększających wymienionych w §2 oraz zaliczeń godzin wymienionych w §3 pkt.1.

§2

1. Jedna godzina obliczeniowa odpowiada 45 minutom zajęć prowadzonych według ustalonego planu (wartość współczynnika przeliczeniowego = 1).
2. Rada Wydziału może ustalić wyższe od 1 wartości współczynników przeliczeniowych w odniesieniu do rodzaju zajęć, formy zajęć, itp.

§3

1. Z tytułu pełnienia funkcji rektora, prorektora, dziekana, prodziekana lub dyrektora CKI zalicza się 90 godzin obliczeniowych w roku akademickim.

2. Na wniosek zainteresowanego, nauczycielowi akademickiemu sprawującemu opiekę nad kołem naukowym Dziekan może, w uzasadnionych przypadkach zaliczyć z tego tytułu do 15 godzin obliczeniowych w roku akademickim.
3. Z tytułu prowadzenia pracy magisterskiej lub innej pracy dyplomowej wypłaca się osobie prowadzącej ekwiwalent pieniężny 15 godzin x stawka godzinowa za każdą pracę ocenioną. W przypadku wystąpienia niedociążenia dydaktycznego prowadzącemu zalicza się 15 godzin obliczeniowych za każdą ocenioną pracę, do uzyskania ustalonego wymiaru pensum.
4. Na podstawie uchwały Rady Wydziału, z tytułu pracy dyplomowej, która wymaga eksperymentów laboratoryjnych lub terenowych ujętych bezwymiarowo w planie studiów jako "pracownia dyplomowa" - zalicza się osobie prowadzącej pracownię 15 godzin obliczeniowych za każdą pracę.
5. Na podstawie uchwały Rady Wydziału, z tytułu sprawowania opieki nad studentami studiującymi według indywidualnych planów studiów, zalicza się do 30 godzin obliczeniowych w roku akademickim.

§4

W przypadkach nie objętych niniejszą uchwałą decyduje Rektor.

§5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Studium Podyplomowe STRATEGIA PRZEDSIĘBIORSTW I WIELKICH ODBIORCÓW NA RYNKU ENERGII W OKRESIE DO 2005 ROKU

Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów kontynuował w r.ak. 1998/99 cykl studiów podyplomowych nt. rynku energii elektrycznej. Studium, które w tym roku było prowadzone pod wyżej wymienionym hasłem, ukończyło 49 osób. Uczestnikami studium byli przedstawiciele spółek dystrybucyjnych i rejonów energetycznych, wytwórców działających na rynku systemowym i na rynkach lokalnych energii oraz dużych odbiorców przemysłowych. Celem studium było zapewnienie bazy wiedzy niezbędnej do podejmowania działań dla przyspieszenia rozwoju rynku energii. Wykładowcami byli pracownicy: Politechniki Śląskiej (RIE, RE), Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Instytutu Energetyki i Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. Wręczenie dyplomów ukończenia studium, którego inicjatorem i kierownikiem programowym był prof. dr hab.inż. Jan POPCZYK, odbyło się na Wydziale Elektrycznym w dniu 8 maja br. Od października br. uruchamiane jest czwarte już studium z tego cyklu, studium pn. "Konkurencja na rynku energii elektrycznej"

Marian Mikrut

ORGANIZACJA

W maju 1999 roku ukazały się następujące wewnętrzne akty normatywne Rektora Politechniki Śląskiej:

■ Zarządzenia

- Nr 24/98/99 z dnia 12 maja w sprawie ustalenia stawek stypendium dla uczestników dziennych studiów doktoranckich
- Nr 25/98/99 z dnia 28 maja w sprawie ustalenia ceny za wydawnictwa wydawane w Politechnice Śląskiej
- Nr 26/98/99 z dnia 28 maja w sprawie ustalenia stawek dla recenzentów, wynagrodzeń autorskich, wynagrodzeń za prace wydawnicze, opracowania redakcyjne

- Nr 27/98/99 z dnia 31 maja 1999 roku w sprawie opłat za zajęcia dydaktyczne na studiach wieczorowych, eksternistycznych i dziennych w roku akademickim 1999/2000

■ Pisma okólne

- Nr 24/98/99 z dnia 31 maja w sprawie rodzajów zajęć i liczebności grup studenckich w roku akademickim 1999/2000
- Nr 25/98/99 z dnia 31 maja w sprawie zasad ustalania wymiaru pensum oraz godzin obliczeniowych w roku akademickim 1999/2000

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

■ Wyjazdy, przyjazdy

W maju zarejestrowano łącznie 106 wyjazdów do 20 następujących krajów: Czechy (24 osoby), Niemcy (24), Włochy (9), Węgry (7), Belgia (6), Słowacja (5), Słowenia (5), Ukraina (5), USA (4), Portugalia (3), Szwecja (3), Dania (2), Wielka Brytania (2) oraz Austria, Brazylia, Francja, Grecja, Holandia, Singapur i Szwajcaria (po jednej osobie). Cele wyjazdów:

konsultacje i wykłady - 26 osób, w tym 6 w ramach programu SOKRATES, konferencje - 56, staże - 10, w tym 3 studentów w ramach programu SOKRATES, wymiana - 3, zaproszenie innego resortu -1, inne powody - 10.

Do Uczelni przybyły w tym okresie 24 osoby z dziewięciu następujących krajów: Ukraina (6), Portugalia (5), USA (3), Czechy (2), Francja (2), Słowacja (2), Szkocja (2), Kanada (1) i Niemcy (1).

■ 50 LAT UNIwersYTETU W VeszPRÉM

W dniach 6 - 9 maja br. w Veszprém (Węgry) odbyła się uroczystość 50-lecia istnienia tamtejszego Uniwersytetu. Uniwersytet w Veszprém działa od 1945 roku, początkowo jako Filia Uniwersytetu Budapeszteńskiego. W cztery lata później przekształcił się w samodzielną uczelnię. Od lat 60-tych Wydział Chemiczny Uniwersytetu Veszprém utrzymywał bardzo bliskie kontakty z Wydziałem Chemicznym Politechniki Śląskiej. Wielu profesorów tej Uczelni, m.in. aktualny Rektor prof. Zoltan Gaal, z przyjemnością wspomina wizyty w Gliwicach. Uroczystości rozpoczęły się w piątek 7 maja w historycznej katedrze w Veszprém mszą eklezjastyczną, celebrowaną przez duchownych trzech wyznań. Następnie otworzono wystawę historyczną poświęconą 50-leciu Uni-

wersytetu. Zwiedzono Wydział Uczelni, była możliwość rozmów z profesorami poszczególnych Wydziałów Uniwersytetu. Uroczystości pierwszego dnia zakończył koncert w auli Uniwersytetu, którego główną częścią były wykonane w całości i brawurowo "Cztery pory roku" Vivaldiego. Główne uroczystości odbyły się w auli Uczelni w sobotę 8 maja o godz. 10.00. Ich najważniejszym fragmentem było nadanie tytułu doktora honoris causa trzem profesorom. W uroczystości uczestniczyli Rektorzy wielu uczelni, uniwersytetów z całego świata, odziani w oficjalne stroje uczelniane. Warto w tym miejscu dodać, że wg powszechnej opinii uczestników, najładniejsze togi mieli Prorektorzy Politechniki Śląskiej, prof. Remigiusz Sosnowski i prof. Wojciech Zieliński.

Następnie odbyła się ceremonia podpisania porozumienia pomiędzy Politechniką Śląską w Gliwicach a Uniwersytetem w Veszprém. Ze strony Politechniki Śl. porozumienie zostało podpisane już wcześniej przez JM Rektora, natomiast ze strony węgierskiej podpis pod dokumentem złożył Rektor prof. Zoltan Gaal. W dalszej części uroczystości odbyły się wykłady nowo mianowanych doktorów honoris causa Uniwersytetu Veszprém. Uroczystość zakończyła uroczysta recepcja w auli Uniwersytetu Veszprém z udziałem gości zaproszonych i pracowników uczelni.

Zaczątkiem ponowionej współpracy będzie wizyta w Politechnice Śl. Prorektora prof. Akosa Redey'a z towarzyszącymi osobami w czerwcu br.

Jerzy Barglik

30-LECIE WYDZIAŁU INŻYNIERII MATERIAŁOWEJ, METALURGII I TRANSPORTU POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

W bieżącym roku Wydział Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu obchodzi jubileusz 30-lecia działalności dydaktycznej i naukowo-badawczej. Z tej okazji w dniach 13 i 14 maja 1999 r. na Wydziale zorganizowano kilka imprez naukowych i towarzyskich - konferencji i spotkań, pod honorowym patronatem Wojewody Śląskiego Marka Kempskiego. Przewodniczącym Komitetu Honorowego był JM Rektor prof. Bolesław Pochopień, Komitetem Organizacyjnym kierował prof. Stanisław Serkowski. Uroczystości 30-lecia połączone z obchodami Dnia Hutnika'99.

Goście centralnej uroczystości

Podsumowania osiągnięć naukowo-badawczych Wydziału w 1998 r. dokonano podczas VII Seminarium Naukowego "Nowe technologie i materiały w metalurgii i inżynierii materiałowej". W ponad 70 referatach przedstawiono ważniejsze wyniki prac badawczych wykonanych w ramach grantów KBN, działalności statutowej i badań własnych oraz na zlecenie przemysłu. Na specjalnej Sesji Naukowej prezentowali swoje prace studenci Wydziału oraz kilku krajowych uczelni.

Centralna uroczystość 30-lecia odbyła się w dniu 14 maja z udziałem ponad 250 osób, w tym Wiceministra EN prof. Wilibalda Winklera, Wojewody Śląskiego Marka Kempkiego, JM Rektora prof. Bolesława Pochopienia, Prorektorów: prof. Jana Chojcana, prof. Remigiusza Sosnowskiego i prof. Wojciecha Zielińskiego, dziekanów zaprzyjaźnionych wydziałów m.in. z Ostrawy, Koszyc, Warszawy, Częstochowy, Lublina i Krakowa, prezesów i dyrektorów kilkudziesięciu hut, zakładów i firm współpracujących z Wydziałem, dyrektorów instytutów naukowych, prezesów stowarzyszeń naukowych i technicznych. Historię Wydziału, silnie związaną z dziejami Śląska i naszej Uczelni, przypomniał Dziekan prof. Czesław Sajdak. Idea powołania wyższej uczelni technicznej na Śląsku bierze swój początek w II Rzeczypospolitej, w końcu lat dwudziestych tego stulecia. Z inicjatywy Sejmu Śląskiego i Wojewody Michała Grażyńskiego, z myślą o przyszłej Politechnice wzniesiono budynek, w którym Wydział ma swoją siedzibę. W marcu 1931 roku uchwałą Sejmu Śląskiego powołano Śląskie Techniczne Zakłady Naukowe, które ulokowano w gmachu przy ul. Krasińskiego. Znalazło w nim miejsce również Wyższe Studium Nauk Społeczno-Gospodarczych. Funkcję Dziekana Wydziału Przemysłowego Studium pełnił przysły pierwszy Rektor Politechniki Śląskiej, metalurg, prof. Władysław Kuczewski. 24 maja 1945 roku wydany został dekret o utworzeniu Politechniki Śląskiej. Głosił on m.in. "Tworzy się Po-

litechnikę Śląską z siedzibą w Katowicach. Politechnika Śląska dzieli się na cztery Wydziały: Mechaniczny, Elektryczny, Hutniczy, Inżynieryjno-Budowlany". Rozważano wówczas możliwość ulokowania Politechniki i również Wydziału Hutniczego w gmachu przy ul. Krasińskiego. Ostatecznie Uczelnia znalazła swoją siedzibę w Gliwicach, a zamiast Wydziału Hutniczego utworzono Wydział Chemiczny.

Zalążkiem Wydziału była Katedra Metalurgii na Wydziale Mechaniczno-Technologicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach, utworzona w marcu 1966 r. oraz Dzielne Studia Inżynierskie o kierunku Hutnictwo, które rozpoczęły swoją działalność 1 września 1967 r. Obie jednostki przeniesiono do Katowic, tworząc w ten sposób Zamiejscowy Oddział Metalurgiczny.

Zarządzeniem Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 czerwca 1969 r. powołano Wydział Metalurgiczny, składający się z trzech Katedr: Metalurgii Surowcowej, Materiałoznawstwa i Technologii Materiałów oraz Stali, Stopów i Przeróbki Plastycznej. W pierwszym roku akademickim 1969/1970 studia podjęło 150 osób, kształconych przez 50 pracowników naukowo-dydaktycznych.

W minionym trzydziestoleciu Wydział przeszedł wiele zmian i reorganizacji. Jedno z ostatnich przekształceń miało miejsce w 1992 r., kiedy to po przyłączeniu Instytutu Transportu Wydział zmienił nazwę na Wydział Inżynierii Materiałowej, Metalurgii, Transportu i Zarządzania. Obecny kształt organizacyjny Wydział uzyskał w 1995 roku, po odłączeniu się Instytutu Organizacji i Zarządzania Przedsiębiorstwem oraz gruntownej modernizacji struktury, programów nauczania i programów badawczych.

Pierwszym dziekanem Wydziału w latach 1969-1981 był niezjący już prof. Tadeusz Lamber. W późniejszych okresach, w latach 1981-1999, funkcje te pełnili kolejno profesorowie Stanisław Pawłowski, Leszek Król, Marek Hetmańczyk, Remigiusz Sosnowski oraz Czesław Sajdak.

W październiku ubiegłego roku, w 30. roku akademickim Wydziału, studia na I roku podjęło ponad 800 osób. Łącznie na trzech kierunkach, na wszystkich rodzajach studiów - magisterskich, inżynierskich i doktoranckich, dziennych i wieczorowych - na Wydziale kształci się obecnie ponad 2500 studentów. Kadre samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych stanowi 37 profesorów i doktorów habilitowanych, w tym 14 profesorów z tytułem naukowym. Zatrudnionych jest również 93 adiunktów, 54 asystentów oraz 66 pracowników inżynieryjno-technicznych i administracyjnych. W 1998 r. prowadzono 238 tematów naukowo-badawczych, w tym ponad 120 prac na zlecenie przemysłu, 43 granty indywidualne i 9 grantów celowych. Ich łączna wartość przekroczyła 5 800 000 zł. Warto zwrócić uwagę na znaczną liczbę prac na zlecenie przemysłu. Silne związki z przemysłem zawsze były charakterystyczne dla działalności naukowej Wydziału. Wydział współpracuje z kilkudziesięcioma zagranicznymi ośrodkami naukowo-badawczymi, instytucjami i wyższymi uczelniami m.in. ze Stanów Zjednoczonych, Niemiec, Francji, Wielkiej Brytanii, Włoch, Rosji, Czech, Słowacji, Ukrainy, Litwy, Estonii. Ma pełne prawa akademickie na kierunkach inżynieria materiałowa i metalurgia, a ponadto prawo nadawania stopnia doktora nauk technicznych w dziedzinie budowy i eksploatacji maszyn. Dotychczas wypromowano 35 doktorów habilitowanych i 147 doktorów nauk technicznych.

Pierwsi absolwenci studiów wieczorowych uzyskali dyplomy już w 1970 r. Pierwsi absolwenci dziennych studiów magisterskich opuścili mury Wydziału w 1975 r., była to grupa 18 magistrów inżynierów technologów materiałów. Od tego czasu liczba absolwentów przekroczyła siedem tysięcy. Nie sposób nie wspomnieć o kształceniu podyplomowym, a w nim o Amerykańsko-Polskich Studiach Podyplomowych, prowadzonych przez Wydział od 1993 r. na podstawie porozumienia zawartego z Uniwersytetem Minnesota. Ab-

solwentami studiów z zakresu przyjaznej dla środowiska restrukturyzacji przemysłu ciężkiego zostało już ponad 100 dyrektorów i przedstawicieli kadry kierowniczej zakładów przemysłu ciężkiego.

Wydział prowadzi obecnie trzy kierunki dydaktyczne: Inżynieria Materiałowa, Metalurgia oraz Transport. Od października br. nabór kandydatów będzie się odbywał po raz pierwszy na nowy kierunek - Zarządzanie i Inżynieria Produkcji. Oprócz podstawowej formy kształcenia - 10-semesteralnych studiów dziennych magisterskich - prowadzone są również dzienne 7-semesteralne studia inżynierskie, inżynierskie studia wieczorowe, uzupełniające wieczorowe studia magisterskie, studia doktoranckie oraz podyplomowe.

Zmieniające się warunki zewnętrzne, a zwłaszcza restrukturyzacja przemysłów, zmniejszające się zainteresowanie młodzieży studiami technicznymi oraz zbliżający się do wyższych uczelni niż demograficzny, wymuszają niezbędne modyfikacje w programach studiów i zakresach specjalności, w formach i sposobach kształcenia. Zmiany te mają na celu dostosowanie się do rosnących wymagań rynku, spełnianie aspiracji młodzieży, unowocześnianie i podnoszenie atrakcyjności studiów technicznych, a w rezultacie wykształcenie inżyniera o bardzo dobrym przygotowaniu podstawowym i niezbędnej wiedzy specjalistycznej. Wśród wie-

lu działań jakie podjęto w tym zakresie w ostatnich latach wymienić można m.in.:

- gruntowną modernizację programów studiów, w których dominuje kształcenie podstawowe,
- wprowadzenie nowych specjalności wynikających z potrzeb rynku i cieszących się dużym zainteresowaniem studentów,
- uruchomienie nowego kierunku kształcenia: Zarządzanie i Inżynieria Produkcji, którego absolwenci będą posiadali gruntowną wiedzę inżynierską z zakresu podstaw procesów i technologii wytwarzania oraz wiedzę ekonomiczną i menedżerską, ze znajomością zasad współpracy międzynarodowej i zagadnień integracji europejskiej,
- zmniejszenie liczby godzin zajęć dydaktycznych oraz egzaminów, wprowadzenie przedmiotów oraz bloków przedmiotów wybieralnych, zwiększenie liczby zajęć z zakresu informatyki użytkowej oraz zarządzania i marketingu,
- zwiększenie oferty praktyk i studiów zagranicznych,
- unowocześnienie bazy laboratoryjnej,
- przygotowania do wprowadzenia systemu punktowego.

Znaczne zmiany zachodzą również w realizowanych programach badawczych. Podejmowane są w coraz większej skali zadania wynikające z potrzeb szeroko rozumiane-

go transportu oraz restrukturyzowanych przemysłów, zwłaszcza hutniczego, maszynowego i przetwórczego. Kierunki badań podstawowych i użytkarnych są stale dostosowywane do obserwowanych tendencji w nauce światowej. Dominują w nich i z pewnością w najbliższej przyszłości będą rozwijane badania nad nowymi materiałami metalicznymi, kompozytowymi i ceramicznymi, technologiami przyjaznymi dla środowiska naturalnego, a także zagadnienia odzysku surowców i energii oraz automatyzacji i komputeryzacji procesów.

W trakcie uroczystości życzenia pracownikom Wydziału złożyli: JM Rektor prof. Bolesław Pochopeń, Wojewoda Śląski Marek Kempski, Minister Wilibald Winkler oraz liczni goście. Odznakami "Zasłużony dla Politechniki

Symbolicznego przekucia sztaby stalowej dokonał Wojewoda Śląski

Śląskiej" wyróżniono kilkunastu pracowników Wydziału oraz osoby spoza Wydziału, szczególnie zasłużone dla jego rozwoju. Dziekan prof. Czesław Sajdak wręczył studentom nagrody za bardzo dobre wyniki w nauce. Spotkanie zakończyły tradycyjne "Przemianki" - pasowanie na hutników. Symbolicznego przekucia sztaby stalowej dokonał Wojewoda Śląski.

Uroczysty charakter miało wręczenie dyplomów ukończenia studiów ubiegłorocznym absolwentom. Absolwenci, pracownicy i goście Wydziału, łącznie prawie 400 osób, spotkali się wieczorem przy kuflu piwa na XXV Zjeździe Absolwentów.

Wręczenie odznak "Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej"

WRĘCZENIE ODZNAK "Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej"

24 maja br. z okazji Święta Politechniki Śląskiej JM Rektor wręczył 127 pracownikom Uczelni odznaki "Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej". Uroczystość wręczenia odznak odbyła się w Sali Senatu. Otrzymali je:

Teresa Bajer
Henryk Bazan
Irena Bednarska
dr hab.inż. Ryszard Białecki, prof.nzw. w Pol.Śl.
dr inż. Jerzy Błahut
dr inż. Adam Błaszowski
dr inż. Andrzej Błonarowicz
dr inż. Ewa Bobrowska-Grzesik
dr hab.inż. Jolanta Bohdziewicz, prof.nzw. w Pol.Śl.
Elżbieta Broda
dr inż. Edward Cempiel
dr inż. Stanisław Chmielniak
Anna Cieślińska
dr inż. Szymon Ciura
dr inż. Andrzej Czapla
dr Adam Czech
Halina Czerwik
mgr inż. Andrzej Czyż
dr inż. Remigiusz Őwik
dr inż. Jerzy Dąbrowski
mgr inż. Halina Delewicz
Maria Drelichowska
dr hab.inż. Jan Drenda
mgr inż. Andrzej Falecki
dr hab.inż. Zdzisław Filus
dr inż. Andrzej Flisowski
mgr inż. Stanisław Franiel
inż. Jan Gabryś
mgr Anna Gaj

Elżbieta Gajda
Teresa Gawkowska
mgr Jadwiga Gaśka
dr inż. Piotr Gendarz
dr inż. Tadeusz Giza
dr inż. Tadeusz Grabowiecki
inż. Edwarda Gromadzka
prof. dr hab.inż. Maciej Gryczmański
dr inż. Ryszard Grzyb
Lucyna Gwiźdź
mgr inż. Krystyna Haręźlak
inż. Roman Hadryk
dr hab.inż. Edward Hryniewicz, prof. nzw. w Pol.Śl.
dr inż. Jerzy Ihnatowicz
dr inż.arch. Zbigniew Kamiński
mgr inż. Bogusław Kasperczyk
prof. dr hab.inż. Jan Kaźmierczak
dr Stanisław Kiełtyka
inż. Janusz Klomfas
dr hab.inż. Kazimierz Kłosek, prof.nzw. w Pol.Śl.
Barbara Kochowska
dr inż. Eugeniusz Kosek
Małgorzata Kozakiewicz
mgr inż. Danuta Król
Grażyna Kuczma
dr inż. Jerzy Kudła
Ewa Kurpas
dr hab.inż. Leon Lasek, prof. nzw. w Pol.Śl.
mgr Joanna Limanowska
dr inż. Krzysztof Luksa
dr inż. Ewa Łękwaska
dr hab. Olga Macedońska-Nosalska, prof. nzw. w Pol.Śl.

dr inż. Janusz Madejski
Eugenia Mandrak
dr hab.inż. Roman Mazurkiewicz, prof. nzw. w Pol.Śl.
dr inż. Henryk Merta
dr inż. Stanisław Mikula
dr inż. Jerzy Mościński
mgr inż. Barbara Musioł
Lesława Musioł
Alicja Nierychlewska
prof.dr hab.inż.arch. Elżbieta Niezabitowska
dr hab.inż. Andrzej Nowak, prof. nzw. w Pol.Śl.
Elżbieta Nowakowska
dr inż. Ryszard Nowosielski
mgr Andrzej Ogrodnik
Klara Olechowska
dr inż. Stanisław Oleksy
dr inż. Wojciech Ozwowicz
Emilia Pawlica
mgr inż.arch. Antoni Pietras
dr inż. Stanisław Pietraszek
doc.dr inż. Zdzisław Pogoda
dr hab.inż. Marek Pozzi
dr inż. Zbigniew Pruszkowski
dr inż. Marian Przybył
dr inż. Antoni Przygrodzki
Marianna Pudełko
dr inż. Andrzej Radziecki
dr inż. Andrzej Rajca
mgr Robert Respondowski
mgr inż. Elżbieta Rogowicz
mgr inż. Irena Rudnicka
dr inż. Andrzej Skibiński
dr inż. Helena Smyczek
dr hab.inż. Paweł Sowa
Danuta Strózik
Ernest Strzelczyk
mgr Kazimiera Szafir
Maria Szczecińska
dr inż. Tadeusz Szkodny
dr hab.inż. Jacek Szuber, prof. nzw. w Pol.Śl.
dr inż. Jerzy Szulikowski
dr inż. Andrzej Szymański
mgr inż. Joachim Szymański
dr inż. Józef Szymczyk
dr inż. Stanisław Świtalski
dr hab.inż. Stanisław Tkaczyk, prof.nzw. w Pol.Śl.
dr hab.inż. Lesław Topór-Kamiński
dr inż. Krzysztof Waczyński
dr hab.inż. Janusz Walczak, prof.nzw. w Pol.Śl.
dr inż. Krzysztof Walczak
dr inż. Andrzej W. Walewski

dr hab.inż. Andrzej Wawrzynek,
prof. nzw. w Pol.Śl.
Aniela Winiarska
Barbara Wochnik
dr inż. Jerzy Wodecki
Maria Wojciechowska
Maria Woźniak
dr hab.inż. Gabriel Wróbel, prof.
nzw. w Pol.Śl.
inż. Piotr Wróbel
Maria Wydrychiewicz
dr inż. Teresa Zaremba
mgr inż. Elżbieta Zielińska-Król
dr inż. Krzysztof Ziolo
dr inż. Maria Zolotajkin
Krystyna Żyła
Mirosława Żywiec

Odnaki "Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej" zostały również wręczone pracownikom Wydziału Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu z okazji jubileuszu 30-lecia Wydziału. Wręczył je JM Rektor podczas uroczystości jubileuszowych w dniu 14 maja br.

mgr Józef Babiak
dr hab.inż. Franciszek Binczyk,
prof. nzw. w Pol. Śl.
dr inż. Manfred Chmurawa
mgr Wiesław Cieślik
dr hab.inż. Jan Cwajna, prof.
nzw. w Pol.Śl.

dr inż. Andrzej Dytkowicz
prof. dr hab.inż. Jerzy Dziubiński
dr inż. Eugeniusz Hadasik
Grażyna Kądzioła
mgr inż. Eugeniusz Kucharski
dr inż. Stanisław Lalik
mgr inż. Zbigniew Maderak
dr inż. Grzegorz Niewielski
dr hab.inż. Jerzy Okrajni, prof.
nzw. w Pol.Śl.
dr inż. Jerzy Pawlicki
dr hab.inż. Antoni Piela
dr hab.inż. Czesław Sajdak,
prof. nzw. w Pol.Śl.

Ewa Szkliniarz
prof. dr hab.inż. Jerzy Tomeczek
dr inż. Tadeusz Wiśniewski
inż. Tadeusz Bykowski - Prezes
Huty Batory S.A.
prof. dr hab.inż. Leopold Jeziorski
- Pol. Częstochowska
mgr inż. Jan Maciejewski
- Dyrektor Huty Florian S.A.
prof. dr hab.inż. Zbigniew Misiólek
- Instytut Metali Nieżelaznych
Gliwice
prof. dr hab.inż. Jerzy Ryś
- AGH Kraków

Z ŻYCIA CKI

- W dniu 16 kwietnia br. odbyła się w auli CKI uroczystość wręczenia dyplomów dla 52 inżynierów - absolwentów specjalności "Inżynieria miejska" Wydziału Budownictwa. W uroczystości uczestniczyli - oprócz kierownictwa CKI - Prodziekan Wydziału Budownictwa prof. Andrzej Wawrzynek oraz Wiceprezydent miasta Rybnik mgr inż. Marian Uherek.

- Dyrektor Centrum Kształcenia Inżynierów, doc. Szczepan Wyrę, został powołany przez prezydenta miasta Rybnik do Rady Strategii Rozwoju Miasta Rybnika. Pierwsze spotkanie Rady odbyło się w dniu 28 kwietnia br. w Urzędzie Miasta.

- Na kolejnym spotkaniu w Rektoracie w dniu 29.04.br. inż. Michał Śmigielski, w obecności JM Rektora i Prorektora ds. Dydaktyki oraz Dyrektora CKI, przedstawił stan zaawansowania prac projektowych w zakresie rozbudowy bazy dydaktycznej Centrum przy ul. Rudzkiej w Rybniku.

- W dniu 5 maja br. odbyło się w Centrum Kształcenia Inżynierów szóste posiedzenie Rady Centrum II-giej kadencji, któremu przewodniczył Prorektor Wojciech Zieliński. Przyjęto uchwały w sprawie przygotowania do uruchomienia nowej specjalności Wydziału RIE "Energetyka komunalna" oraz działań związanych z projektem adaptacji obiektów przy ul. Rudzkiej dla potrzeb tej specjalności. Podsumowano też działalność Centrum za rok 1998, oceniając pozytywnie przedsięwzięcia kierownictwa CKI. W posiedzeniu Rady wzięli udział m.in. Prezydent miasta Adam Fudali i Dyrektor Elektrowni "Rybnik" Tadeusz Sopicki.

- Dobiegł końca cykl wykładów prof. Czesława Woźniaka z zakresu mechaniki kompozytów. Przedmiotowe seminarium przygotowało CKI przy współdziałaniu z Oddziałem Gliwickim PTMTS.

- Bogaty program imprez sportowych przewidzieli organizatorzy z okazji Święta Sportu w dniu 12 maja br. Znaczącego wsparcia udzieliły studentom władze miasta Rybnika, które ufundowały część nagród dla zwycięzców poszczególnych dyscyplin.

KONFERENCJE

NAUKA'99

W dniach 12-13 maja br. odbyła się w Warszawie coroczna konferencja "Nauka'99", zorganizowana przez KBN. W Konferencji uczestniczył Prorektor ds. Nauki prof. dr hab.inż. Remigiusz Sosnowski.

Program konferencji obejmował:

- *wystąpienie Przewodniczącego KBN prof. Andrzeja Wiszniewskiego nt. planowanych zmian w ustawie o utworzeniu KBN*
- *referat Sekretarza KBN dra Jana Krzysztofa Frąckowiaka nt. wybranych problemów polityki naukowej i naukowo-technicznej państwa w kontekście integracji z Unią Europejską oraz uczestnictwa w 5. Programie Ramowym UE*
- *referat Przewodniczącego Zespołu Nauk Humanistycznych KBN prof. Jerzego Brzezińskiego pt. "Nauki humanistyczne i społeczne - między uniwersytetem a praktyką"*
- *wystąpienie Przewodniczącego Zespołu Mechaniki, Budownictwa i Architektury KBN pt. "Rola nauki w transferze technologii".*

Niżej przedstawiamy tezy wystąpień prof. A. Wiszniewskiego i dra J.K. Frąckowiaka.

Realizowane i planowane zmiany w funkcjonowaniu KBN

Komitet Badań Naukowych nie zaplanował 5-tej wielkiej reformy uważając, że z czterema trudno sobie poradzić. Ale to nie znaczy, że w działaniach Komitetu nie ma żadnych zmian. Sadzę, że właśnie na otwarciu Konferencji NAUKA'99 warto powiedzieć o nich kilka słów.

Zacznę od zmian będących w toku. Oczywiście, niemal wszystkie z nich dotyczą pieniędzy. **Pierwsza** wiąże się z tym, co nazywamy *podziałem pierwotnych środków na działalność statutową*. Jest to podział tego największego ze strumieni finansowania - blisko 50% KBN-owskiego budżetu - pomiędzy dziedziny wiedzy, reprezentowane przez 12+1 zespołów Komitetu. Podział ten opiera się dziś niemal w całości na sformalizowanym algorytmie, biorącym pod uwagę liczbę zatrudnionych w obszarze danej dziedziny oraz jej kosztochłonność. Oczywiście można dyskutować o dokładności z jaką określa się kosztochłonność, ale już obecnie widać wyraźnie dobre skutki zobiektywizowania kryteriów podziału. W przyszłości całość środków przeznaczonych na działalność statutową będzie dzielona przy pomocy tego algorytmu.

Druga wielka zmiana zainicjowana przed rokiem, ale zastosowana dopiero w 1999 r., to ocena merytoryczna jednostek działających w sferze nauki. Ocena ta w 80 procentach jest oceną parametryczną, bazującą na osiągnięciach jednostek w takich sferach jak publikacje, monografie, rozwój kadry naukowej, patenty, wdrożenia wyników prac badawczych oraz przyznawane systemy jakości i akredytowane laboratoria. Pozostałych 20% to uznaniowa ocena oceniającego zespołu, biorąca pod uwagę szereg spraw niewymiernych.

Już dziś wyraźnie widać, że choć kryteria oceny zostały przyjęte właściwie, to uwagi jakie im przypisano pozostawiają wiele do życzenia. To dlatego w ocenie parametrycznej znaczna część punktów (od 30% do 75%) uzyskiwały zespoły za publikacje. W dziedzinach humanistycznych i teoretycznych to zupełnie prawidłowe, ale w dziedzinach technicznych, gdzie powinny się liczyć przede wszystkim aplikacje i patenty, to zbyt dużo. Tym bardziej, że z tytułu tych ostatnich zespoły uzyskały zaledwie po parę procent. Jeżeli zatem chcemy, aby te sfery aktywności były intensywnie rozwijane, to trzeba będzie nieco zmienić współczynniki wagowe przyporządkowane poszczególnym kryteriom.

Bez względu na te niedostatki wprowadzenie oceny jest wielkim krokiem w kierunku bardziej obiektywnego określania zarówno jakościowej kategorii jednostek, jak i przypadających im środków na działalność statutową. Choć trzeba pamiętać, że idealnej metody oceny wartości naukowej dorobku poszczególnych instytucji nigdy się nie uzyska. Co nie znaczy, że nie należy wypracowywać lepszych niż istniejące.

Bardzo ważnym i pilnym zadaniem jakie stało przed Komitetem jest nowelizacja ustawy o KBN. Potrzeba takiej nowelizacji wynika z konieczności dostosowania Ustawy do wymogów Konstytucji, a także jest podyktowana lepszym dopasowaniem przepisów do wymogów szybko zmieniającego się życia. Jakie są najważniejsze elementy tej nowelizacji?:
Po pierwsze zamierza się wyraźnie rozdzielić funkcje stanowiące Komitetu - szczególnie te dotyczące formułowania polityki naukowej oraz zasad i kryteriów przyznawania środków z budżetu państwa - od funkcji wykonawczych, a w tym, przede wszystkim określania poziomów finansowania poszczególnych instytucji i zespołów badawczych. Podział taki określi jednoznacznie zakresy kompetencji Przewodniczącego KBN odpowiadającego za politykę naukową państwa oraz gremiów wybieralnych, które będą decydować o bezpośrednim podziale środków na badania naukowe.

Po drugie zapewni się równość dostępu do środków na badania naukowe wszystkim podmiotom działającym w obszarze nauki, niezależnie od ich statusu prawnego. Zasada ta wynika z Konstytucji i będzie bardzo korzystna, szczególnie w procesie przekształceń jednostek badawczo-rozwojowych.

Po trzecie doprowadzi do polepszenia reprezentatywności różnych obszarów nauki w zespołach Komitetu, a będzie temu służyć modyfikacja ordynacji wyborczej członków KBN.

Po czwarte zlikwiduje się podział Komitetu na dwie Komisje: Nauk Podstawowych i Nauk Stosowanych. Usunie to wyraźnie anachronizm, jak też przyczyni się do poprawy sprawności decyzyjnej Komitetu. Natomiast przewiduje się utrzymanie 12 zespołów Komitetu, których przewodniczący będą pochodzić z wyboru i będą członkami Komitetu.

Wreszcie po piąte stworzy się możliwości powierzenia realizacji niektórych, wybranych zadań Komitetu jednostkom organizacyjnym takim jak np. agencje, co jest powszechną praktyką w krajach wysoko rozwiniętych. Przy czym decyzja o takim powierzeniu jako podstawowe kryterium przyjmie efektywność wykorzystywania środków.

W pracach legislacyjnych Komitetu ważną rolę odgrywa także przygotowanie szeregu innych aktów prawnych. Należy tu wymienić:

- ustawę o państwowych instytutach badawczych (PIB),
- nowelizację Ustawy o JBR-ach,
- projekt założeń polityki innowacyjnej państwa,
- akty wykonawcze do Ustawy o Ochronie Zwierząt.

Działania legislacyjne i reformatorskie podejmowane są równoległe z realizacją normalnych zadań Komitetu, które muszą koncentrować się na staraniach o zwiększenie środków na badania naukowe oraz na optymalizację rozdziału tych środków. W tej mierze szczególnym wyzwaniem jest przygotowanie polskiego świata nauki do udziału w 5. Programie Ramowym Unii Europejskiej.

Wybrane problemy polityki naukowej i naukowo-technicznej państwa w kontekście integracji z Unią Europejską oraz uczestnictwa w 5. Programie Ramowym

1. Rozszerzanie i intensyfikacja współpracy międzynarodowej, zwłaszcza współpracy z Unią Europejską i krajami europejskimi jest ważnym kierunkiem polityki naukowej i nauko-

wo-technicznej państwa. Podstawowe cele tych działań na rzecz Polski, to:

- wzrost poziomu naukowego sfery B+R,
- lepsze wykorzystanie w praktyce (zwłaszcza gospodarczej) wyników badań własnych i prowadzonych we współpracy z zagranicą,
- wsparcie procesu akcesji do Unii Europejskiej.

2. Harmonizacja prawa polskiego z prawem UE jest jednym z warunków członkostwa w Unii. Dokonany przed rokiem przegląd systemów i przepisów prawa polskiego i unijnego w obszarze "Nauka i rozwój technologii" pozwolił uzgodnić stanowisko o ich niesprzeczności i zakończyć formalne negocjacje.

Obie strony zgodziły się, że przystąpienie Polski do 5. Programu Ramowego Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji UE będzie ważnym elementem wspólnej strategii preakcesyjnej i odbędzie się z korzyścią dla obu partnerów.

3. Formalny proces negocjacji warunków przystąpienia Polski do 5PR rozpoczął się od przedstawienia polskiego stanowiska w tej sprawie (position paper, marzec 1997). Kolejne najważniejsze etapy to:

- przyjęcie przez Komisję Europejską zaproponowanych przez Polskę warunków jako podstawy negocjacji z 11 krajami nieczłonkowskimi, które zadeklarowały chęć przystąpienia do 5PR,
- zakończenie negocjacji szczegółowych (w tym uzgodnień wewnętrznych po stronie polskiej) projektu porozumienia (będzie ono miało charakter decyzji Rady Stowarzyszenia RP-UE),
- przyjęcie i wejście w życie decyzji.

4. Najważniejsze uzgodnione warunki uczestnictwa Polski w 5PR:

- uczestnictwo polskich instytucji i zespołów w projektach 5PR na zasadach identycznych z obowiązującymi instytucje i zespoły z krajów członkowskich UE,
- redukcja obowiązującej składki o 60% w pierwszym roku realizacji 5PR, o 40% w drugim i o 20% w trzecim,
- zgoda UE na pokrycie do 50% składki rocznej z funduszu PHARE,
- udział przedstawicieli Polski w pracach komitetów zarządzających programami 5PR (bez prawa głosowania),
- dogodne terminy wpłaty składek.

Ważne jest również uzgodnienie "półformalne" wobec braku rozbieżności co do proponowanego tekstu porozumienia oraz braku innych widocznych przeszkód merytorycznych lub formalnych. Komisja Europejska informu-

je zainteresowane instytucje naukowe krajów członkowskich, że przy tworzeniu konsorcjów dla przygotowania projektów 5PR i składaniu wniosków w odpowiedzi na pierwsze wezwania KE należy traktować partnerów z Polski (i z pozostałych krajów przystępujących do 5PR) równorzędnie z partnerami z krajów członkowskich - zanim jeszcze wejdzie w życie decyzja Rady Stowarzyszenia. Formalna ważność tej decyzji będzie warunkiem koniecznym dopiero przy podpisywaniu umów o wykonanie projektów zakwalifikowanych do realizacji, a więc nie wcześniej, niż we wrześniu br.

Zgodnie z zasadą wzajemności, Polska zadeklarowała wstępnie chęć uzgodnienia odrębnego zapisu w sprawie możliwości udziału instytucji z państw członkowskich UE w naszych programach badawczych - na zasadzie zawieranych pomiędzy partnerami umów i pod warunkiem pokrycia przez zainteresowanych kosztów ich udziału.

5. Komitet podjął decyzje o bardzo silnym wsparciu, w szczególności finansowym, uczestnictwa polskich zespołów w projektach 5PR, zwłaszcza w pierwszych konkursach tego programu. Postanowienia KBN obejmują:
- możliwość dofinansowania kosztów ponoszonych przez polską jednostkę uczestniczącą w projektach przedstawionych na wezwaniu (*call for proposals*) ogłoszone w 1999 r. (do 90% kosztów), w 2000 r. (do 80%), w 2001 r. (do 70%), w 2002 r. (do 60% kosztów),
  - dofinansowanie kosztów kontynuowania współpracy z partnerami i ponownego przygotowania wniosku (15 tys. zł), jeżeli zgłoszony projekt oceniono w konkursie co najmniej jako "dobry", lecz nie przyjęto go do realizacji,
  - ogłoszenie konkursu grantów na przygotowanie wniosków do 5PR (finansowanie ze środków PHARE, program SCI-TECH2).
6. Został utworzony i jest rozwijany system upowszechniania informacji, wsparcia eksperckiego i organizacyjnego na rzecz uczestnictwa polskich jednostek w 5PR. Na system ten składają się:
- informacje w Internecie, w publikacjach, w środkach masowego przekazu,
  - szkolenia dofinansowywane z budżetu nauki, ze źródeł zagranicznych (w tym PHARE), ze środków własnych jednostek,
  - krajowy (centralny) punkt kontaktowy (Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN), krajowy punkt kontaktowy dla II Pro-

gramu Horyzontalnego 5PR "Promocja innowacyjności oraz udziału w 5PR małych i średnich przedsiębiorstw" (Biuro Współpracy Europejskiej Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej).

7. Kontynuowane będzie wsparcie udziału polskich partnerów w innych (poza 5PR) programach międzynarodowych, w szczególności europejskich:

- Inicjatywa EUREKA (wzrost konkurencyjności europejskiej gospodarki),
- COST (Europejski Program Współpracy w Dziedzinie Badań Naukowo-Technicznych),
- Program Naukowy NATO (podprogram "Nauka dla pokoju"),
- Inicjatywa Środkowo-Europejska,
- Organizacja Badań Jądrowych (CERN).

Wsparcie to obejmuje możliwość dofinansowania przez KBN do 60% kosztów ponoszonych przez polską jednostkę. Lista programów może zostać rozszerzona decyzją Komitetu.

8. Kontynuowane będzie wsparcie uczestnictwa polskich jednostek w międzynarodowych sieciach naukowych (MSN) zorganizowanych przez polskie instytucje lub innych sieciach, do których się przyłączamy. Dofinansowane mogą być koszty związane z koordynacją prac (wymiana osobowa, konferencje, publikacje, gromadzenie, przetwarzanie, wymiana i upowszechnianie informacji), jeżeli sieć obejmuje co najmniej pięć polskich jednostek. Dofinansowanie to nie obejmuje kosztów badań, które powinny być pokryte z innych źródeł finansowania budżetowego lub pozabudżetowego.

CENTRA ZAPOBIEGANIA ZANIECZYSZCZENIOM

- spotkanie w Warszawie

W dniach 22 - 24 maja 1999 r. w Warszawie odbyło się spotkanie przedstawicieli Centrów Zapobiegania Zanieczyszczeniom utworzonych przy współpracy z World Environment Center, New York w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. W spotkaniu wzięło udział 17 osób z dziesięciu Centrów: Bułgaria - Dimiter Brankov, Iliana Pavlova; Czechy - Bohuslav Moucha, Zdenka Stepanova; Estonia - Anne Randmer; Węgry - Akos Redey, Rita Foldenyi; Łotwa - Natalia Ladutjko; Litwa - Jurgis Stanis, Žaneta Stasiskiene; Polska - Jerzy Barglik, Barbara Boryczka, Leszek Adamczyk, Ryszard Pazdan; Rumunia - Ivan Novoc, Adriana Dreghici; Słowacja - Viera Feckova. Obrady nt. dalszych możliwości współpracy i finansowania

projektów związanych z zapobieganiem zanieczyszczeniom prowadził przedstawiciel WEC Tom PLUTA. Na spotkaniu przedstawiono dotychczasową działalność Centrów, ważniejsze osiągnięcia oraz formy współpracy pomiędzy

poszczególnymi Centrami jak również plany na przyszłość. Kolejne spotkanie zaplanowano na koniec września w trakcie obrad European Roundtable on Cleaner Production w Budapeszcie.

Jerzy Barglik

IV GLIWICKIE TARGI "KADRY INŻYNIERSKIE'99"

W dniach 25 i 26 maja br. na Wydziale Mechanicznym Technologicznym Politechniki Śląskiej odbyły się IV Gliwickie Targi "Kadry Inżynierskie'99".

W organizacji Targów uczestniczyły: Biuro Karier Studenckich Politechniki Śląskiej, Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach, Grupa Inicjatywna AISEC, Stowarzyszenie Studentów SILESIA BEST, Agencja Rozwoju Lokalnego, Śląska Fundacja Wspierania Przedsiębiorczości.

O godzinie 10.00 dnia 25 maja odbyło się uroczyste otwarcie Targów, którego dokonali: JM Rektor prof. Bolesław Pochopień, Prorektor ds. Dydaktyki prof. Wojciech Zieliński, Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju prof. Jan Chojcan, Kierownik Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach Marek Kuźniewicz, Prezes Zarządu Mostostal Zabrze Holding S.A. inż. Ryszard Dereń.

W Targach uczestniczyły znaczące na rynku pracy firmy, takie jak:

- L'OREAL
- ROCA
- TELCELL
- RAFACO
- PROCTER&GAMBLE
- UNILEVER
- DANONE
- MOSTOSTAL
- ELEKTROBUDOWA
- FAMOT
- DECATHLON
- PERSONNEL SECECT
- DAEWOO
- GBG
- GZUT
- POCH
- ZEG
- ARTHUR ANDERSEN
- PHILIP MORRIS
- POLKOMTEL
- ANDERSEN CONSULTING
- CENTERTEL
- KOMPANIA PIWOWARSKA S.A.
- PKO BP
- PTE SKARBIEC EMERYTURA
- HESTIA
- NATIONALE NEDERLANDEN

• AMPLICO LIFE

• PZU ŻYCIE

oraz

• QNT SYSTEMY INFORMATYCZNE

• ZAKŁAD PRACY CHRONIONEJ

• IMPULS SZKOŁA KOMPUTEROWA

• PRZEDSIĘBIORSTWO TECHNICZNO-HANDLOWE TECHNIKA

• POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE - ODDZIAŁ GLIWICE

Zadaniem organizatorów było stworzenie płaszczyzny efektywnych i bezpośrednich kontaktów pomiędzy absolwentami i studentami Politechniki Śląskiej, zainteresowanymi zmianą lub znalezieniem pracy a firmami poszukującymi pracowników. Podczas trwania Targów firmy miały możliwość przeprowadzania bezpośrednich rozmów z potencjalnymi pracownikami oraz szansę dokonania pełnej prezentacji profilu działalności. Z możliwości tej skorzystały fir-

my: Mostostal, L'Oréal, Daewoo, Polkomtel, Kompania Piwowarska, Tel Cell, Philip Morris, Thomas International, Amplico Life. Każda z firm miała możliwość umieszczenia danych o profilu swojej działalności w wydawanym przy okazji Targów katalogu, który funkcjonując przez cały rok daje możliwość zaistnienia firmy w świadomości wielu odbiorców. Odbyło się również Forum Pracodawców, które stworzyło możliwość wymiany doświadczeń

i myśli technologicznych pomiędzy reprezentantami poszczególnych firm.

Do korzyści z uczestnictwa w tegorocznych Targach można zaliczyć nawiązanie licznych kontaktów pomiędzy firmami a absolwentami i studentami naszej Uczelni, jak również możliwość zaprezentowania się na dynamicznie rozwijającym się rynku gliwickim oraz zaistnienie w mediach lokalnych i regionalnych.

Honorowy patronat nad Targami sprawowali: JM Rektor Politechniki Śląskiej prof. Bolesław Pochopiń i Prezydent Miasta Gliwice prof. Zygmunt Frankiewicz.

O KSZTAŁCENIU INŻYNIERÓW ELEKTROENERGETYKÓW I STANIE POLSKIEJ ENERGETYKI

Z okazji 80-lecia Stowarzyszenia Elektryków Polskich z wiceministrem Edukacji Narodowej profesorem Wilibaldem WINKLEREM rozmawiają dr inż. Jerzy BARGLIK - prezes Oddziału Zagłębia Węglowego SEP i dr inż. Marian MIKRUT - prezes Oddziału Gliwickiego SEP. Prezentujemy Państwu obszernie fragmenty rozmowy, którą w całości opublikowały "Śląskie Wiadomości Elektryczne", pismo wydawane przez OZW SEP.

JB: Politechnika Śląska jest jedną z uczelni kształcących przyszłych pracowników elektrowni i energetyki zawodowej. Jaki powinien być wizerunek przyszłego absolwenta, inżyniera elektroenergetyka?

WW: Uważam, że absolwent współczesnej szkoły wyższej, w tym i politechniki, powinien posiadać bardzo solidne i szerokie wykształcenie kierunkowe. Kształcenie specjalistyczne wymaga czasu i odpowiedniej bazy, o którą w polskich szkołach technicznych jest nadal trudno. Specjalistą można zostać na ogół po odpowiedniej praktyce, którą program kształcenia w wyższych szkołach technicznych wprawdzie uwzględnia, ale jest ona - jak wszyscy wiemy - praktyką z nazwy. Zakłady przemysłowe i różne instytucje nie były i nie są zainteresowane opieką nad praktykantami, którzy nie byłiby później ich pracownikami. Angażując się w proces kształcenia naszych studentów, robią to w takim zakresie, który ułatwia im później pozyskanie najlepszych, z odpowiednimi predyspozycjami, absolwentów. Zresztą, zatrudnianie absolwentów szkół wyższych bardzo często odbywa się obecnie w drodze konkursu, a wymagania jakie stawia

się kandydatom, nie ograniczają się tylko do znajomości wiedzy kierunkowej czy specjalistycznej, lecz również np. znajomości języków obcych i wiedzy ekonomicznej. Tak więc sprowadzając sprawę do Pańskiego pytania o profil absolwenta, inżyniera elektroenergetyka, odpowiem krótko: absolwent specjalności Elektroenergetyka powinien charakteryzować się dobrym przygotowaniem kierunkowym z zakresu elektrotechniki oraz możliwie szerokim rozeznanieniem zjawisk w procesie wytwarzania energii elektrycznej, przesyłu i rozdziału, automatyki systemów elektroenergetycznych, ekonomiki i zarządzania z uwzględnieniem znajomości podstawowych konstrukcji urządzeń elektroenergetycznych, ich projektowania i optymalizacji pracy z zastosowaniem systemów komputerowych. Oczywiście jest, że zdobyta wiedza szybko się starzeje i później, już z dyplomem w kieszeni, trzeba wciąż ją aktualizować, szczególnie pod kątem nowych technik i technologii. Dostrzegając potrzebę permanentnego kształcenia naszych absolwentów od lat prowadzimy studia podyplomowe adresowane nie tylko do naszych absolwentów - inżynierów elektroenergetyków. Czte-

ry lata temu, w związku z restrukturyzacją elektroenergetyki, podjęliśmy się - jako jedyni w Kraju - prowadzenia studium podyplomowego z zakresu rynku energii elektrycznej. Co roku kończy to studium ok. 60 osób z całej Polski. Od października br. rusza już czwarta edycja tego studium. Chciałbym w tym miejscu podziękować profesorowi Janowi Popczykowi, inicjatorowi i kierownikowi programowemu tego studium, które - jak wiem - cieszy się wśród inżynierów elektrowni i zakładów energetycznych dobrą renomą.

MM: Studenci naszej Uczelni, którzy kontynuowali studia w ramach programu Sokrates-Erasmus na różnych uczelniach zachodnich (było niedawno takie spotkanie zorganizowane przez Dział Współpracy z Zagranicą Pol.Śl., w którym uczestniczyłem) orzekli, że nie mieli żadnych kompleksów. Bardzo dobrze oceniali poziom kształcenia u nas w porównaniu z poziomem na innych, nawet renomowanych uczelniach zachodnich. Jaki jest Pański punkt widzenia na poziom kształcenia na wyższych uczelniach zagranicznych w zakresie elektroenergetyki?

WW: Zaczę od komentarza do programu SOKRATES-ERASMUS. Jest to program Unii Europejskiej, do którego Polska została zaproszona z dniem 1.03.1998 r. Podprogram ERASMUS dotyczy przede wszystkim wymiany studentów i polega na tym, że nasi studenci mogą przebywać w jednej z uczelni krajów unijnych od 3 do 12 miesięcy. Na tej samej zasadzie studenci uczelni z krajów UE mogą przebywać na uczelniach polskich. Jak dotąd istnieje silna nierównowaga w tej wymianie, tzn. znacznie więcej polskich studentów wyjeżdża na studia zagraniczne niż przyjeżdża do nas studentów zagranicznych. Jedną z przyczyn tego stanu jest brak znajomości języka polskiego przez studentów zagranicznych; przecież wiadomo, że tylko w niektórych naszych ośrodkach wykłady prowadzone są również w języku angielskim. Co do wypowiedzianej opinii na temat poziomu kształcenia, musimy wyraźnie rozróżnić dwa typy uczelni zachodnich kształcących elektroenergetyków, tj. wyższe uczelnie o charakterze uniwersyteckim oraz wyższe szkoły zawodowe. W tych pierwszych studenci studiują elektrotechnikę, a dopiero potem, w ostatniej fazie, poprzez realizację pracy dyplomowej stają się elektroenergetykami. Ta specjalność nie cieszy się obecnie wielkim zainteresowaniem i w znanych mi uczelniach co najwyżej kilka osób wybiera prace dyplomowe o takim kierunku. Stąd zresztą - jak mi wiadomo z publikacji, za kilka lat mogą wystąpić wielkie braki wykwalifikowanych pracowników dla elektroenergetyki w niektórych krajach, np. w RFN. Z powodu niewielkiego zainteresowania elektroenergetyką również programy kształcenia w uniwersytetach są dość skromne, zarówno pod względem ilościowym jak i jakościowym. Warto również dodać, że w Katedrze Elektroenergetyki uczelni jest najczęściej tylko jeden profesor, który prowadzi zajęcia z tego zakresu. W wyższych szkołach zawodowych na zachodzie przygotowuje się de facto kadrę inżynierską dobrze przygotowaną do pełnienia funkcji w eksploatacji, zatem np. w elektroenergetyce do pracy w elektrowniach i zakładach energetycznych. Stąd też w edukacji jest mniej teorii, większy nacisk jest położony na projektowanie, konstruowanie i zajęcia laboratoryjne.

Mając to na uwadze, opinie naszych studentów należałoby zweryfikować. Generalnie mogę z całą odpowiedzialnością - jako były profesor wizytujący w kilku uniwersytetach zachodnich - stwierdzić, że w naszej Uczelni przygotowanie elektroenergetyków jest dużo lepsze niż w tych uniwersytetach, które znam na Zachodzie. Inną wszakże sprawą jest ilu tych wykształconych przez nas elektroenergetyków trafia po ukończeniu studiów do elektroenergetyki, a więc do zakładów energetycznych i elektrowni. Ale to jest jednak już problem związany z rynkiem pracy, miejscem zamieszkania itp.

MM: A jak wygląda sprawa zainteresowania doktoratami z dziedziny elektroenergetyki u nas na tle praktyki stosowanej na Zachodzie

WW: Zaczniemy od tego, że na Zachodzie wykonują prace doktorskie osoby, które z reguły po obronie pracy odchodzą z uczelni i bardzo często wdrażają wyniki swoich dysertacji w praktyce. U nas, jak dotąd, większość młodych doktorów zostaje na uczelniach. Atrakcyjność ofert pojawiających się obecnie na rynku pracy, na którym potrzebni są zdolni, dynamiczni i posługujący się swobodnie co najmniej jednym językiem zachodnim, powoli zmienia krajową praktykę w tym zakresie. Trudno uczelniom rywalizować w dziedzinie płacy z ofertami, składanymi zwłaszcza przez firmy zagraniczne w Polsce.

JB: Wróćmy jednak do zagadnień czysto elektroenergetycznych, w tym do perspektywy wykorzystania energii jądrowej w elektrowniach i obecnego stanu polskiej energetyki.

WW: Struktura energii pierwotnej w Polsce - bo od tego zacząć - ma cechy monokultury. Według danych opublikowanych w "Statistical Review of World Energy" w 1998 roku udział węgla w nośnikach pierwotnych energii w kraju wynosi ok. 73% i wyraźnie odbiega od struktury zarówno krajów UE (ok. 15%), krajów OECD (ok. 22%) jak i struktury światowej (ok. 27%). W krajach UE dominuje ropa naftowa (ok. 45%), a np. we Francji - energia jądrowa (ok. 42%). Niskie zasoby ropy naftowej i gazu ziemnego w kraju, przy małym wykorzystaniu energetyki (ok. 0,3% w strukturze energii pierwotnej) oraz braku energetyki jądrowej sprawiają, że nasza energetyka

na dziś i w perspektywie kilkunastu, a może nawet kilkudziesięciu lat nie zmieni się. Podstawowymi źródłami energii elektrycznej pozostaną nadal elektrownie ciepłe opalane węglem kamiennym i brunatnym. I ten monokulturowy sposób wytwarzania energii elektrycznej doprowadził do dużego zanieczyszczenia środowiska, które musi być teraz przywracane do stanu naturalnego. Jest oczywiście wiele innych jeszcze uwarunkowań, wpływających na perspektywę rozwoju krajowych źródeł energii elektrycznej, na temat których nie chcę się tu wypowiadać, bo jest to temat bardzo obszerny i konieczny do przedyskutowania w pierwszej kolejności w gronie specjalistów. Jeśli o perspektywie rozwoju źródeł wytwarzania energii elektrycznej w kraju miałbym jeszcze coś powiedzieć, to, że część racji mają ci, którzy twierdzą iż energetyka jądrowa nas nie ominie. Z tego punktu widzenia problemem staje się właściwe przygotowanie opinii publicznej do akceptacji tej formy źródła energii. Uprzedzenia, jak wiemy, pojawiły się po awarii w Czarnobylu i nadal są silne. Syndrom Czarnobyla jest nadal ostry wśród ludzi, nie tylko w Polsce, o czym świadczy m.in. nastawienie obecnych koalicjantów rządu RFN, którzy obiecali swoim wyborcom zlikwidowanie elektrowni jądrowych, a jak widać wycofują się z nich ze względów ekonomicznych. Osobiście, póki co, nie widzę alternatywy dla energetyki jądrowej, gdyż nasze niekonwencjonalne źródła energii elektrycznej nawet gdyby intensywniej prowadzić specjalne programy badawczo-rozwojowe poświęcone tym zagadnieniom, nie będą w stanie w sposób znaczący zaspokoić potrzeb bilansowych. Obecnie w najbogatszych krajach zachodnich udział energii odnawialnej (woda, wiatr, promieniowanie słoneczne, energia geotermalna, paliwa organiczne) sięga 7-8%. Zakłada się, że w krajach UE realizacja programów pozyskania energii odnawialnej może doprowadzić w perspektywie 20 lat do wzrostu udziału energii odnawialnej do 12-15%. Programy te preferują energię słoneczną, wiatrową oraz wykorzystanie różnych rodzajów biomasy. O takim udziale energii odnawialnych w kraju nie możemy marzyć, gdyż możliwości pozyskania u nas energii pierwotnej odnawialnej są z róż-

nych względów ograniczone. Wracając jeszcze do stanu obecnego krajowej elektroenergetyki, to odnoszę takie wrażenie, że koncentracja sił i środków w energetyce zawodowej dotyczy zagadnień zarządzania i zmian strukturalnych w organizacji. Istnieją wyraźne sygnały, że strona techniczna rozwoju sieci elektroenergetycznych jest - powiem wprost - zaniedbywana. I w tym świetle my kształcący elektroenergetyków mamy wątpliwości, czy wiedza teoretyczna i techniczna jaką staramy się przekazać studentom będzie mogła być wykorzystana w sposób optymalny, a jednocześnie jako praktyk - dawny elektroenergetyk, mam obawy czy za kilka lat wskutek osłabionej troski o stan techniczny w zakładach energetycznych oraz elektrowniach nie pojawią się zapaści, które trudno będzie w szybkim czasie nadrobić.

JB: Od wielu lat jest Pan członkiem Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Jak Pan ocenia rolę tej organizacji i jakie zadania powinna ona obecnie realizować? Czy Stowarzyszenie jest potrzebne?

WW: Rozpoczynając od tego drugiego pytania, powiem tak: dopóki są chętni do działania w Stowarzyszeniu, to jest ono potrzebne. Ale proszę nie zrozumieć mnie źle. Działalność każdej organizacji społecznej, czy społeczno-zawodowej jakim jest SEP ma wtedy rację bytu, gdy istnieje na nią zapotrzebowanie w środowisku. A zapotrzebowanie takie dostrzegam, choćby w zakresie integracji środowiska branżowego i promocji jego osiągnięć naukowo-technicznych. Obecnie, w okresie transformacji gospodarki, na pewno kluczowym zadaniem SEP jest rów-

nież sprawa prowadzenia różnych form kształcenia zawodowego. Na rynku funkcjonują już i będą powstawać małe firmy o charakterze usługowym, projektowym czy konstruktorskim i potrzeba koordynacji jakości tych działań - jak mi się wydaje - to również ważny problem. Zadania te powinny gwarantować istnienie stowarzyszeń naukowo-technicznych. Jest oczywiste, że w okresie tworzenia nowych ram ustrojowych państwa, a przynajmniej na etapie, w którym znajduje się obecnie nasz kraj, zmniejsza się liczba chętnych do podejmowania się społecznej działalności, która nota bene - nie przynosi profitów materialnych. Ale to już wewnętrzny problem SEP.

MM: Skoro o Stowarzyszeniu, to i ja się również wtrączę. Czy jest Pan za elitarnością Stowarzyszenia, czy za organizacją o masowym charakterze branżowym. Na ten temat dyskutuje się wśród działaczy od kilkunastu już lat, a tymczasem ubiegłoroczny Zjazd Delegatów w Krakowie nie zajął w tej kwestii stanowiska. Tegoroczny Nadzwyczajny Zjazd, w osiemdziesięciolecie SEP, też prawdopodobnie nie będzie chciał zmieniać Statutu (który nota bene był niedawno zmieniany), gdyż będzie miał głównie charakter jubileuszowy

WW: Tak się składa, że przeciętny współczesny Polak nie lubi się zrzeszać w organizacjach. Widzimy to również wśród najmłodszych pokoleń absolwentów, którzy nie są zainteresowani wpisywaniem się do Stowarzyszenia Wychowanków Wydziału Elektrycznego. Z tego też powodu nie należy się obawiać, że masowość grozi naszemu Stowarzysze-

niu Elektryków Polskich. Elitarność kojarzy mi się z renomowanym klubem osób danej profesji, którzy muszą spełnić określone warunki, aby zostać członkami tego klubu. Ten model w zakresie członkostwa obowiązuje zarówno w Wielkiej Brytanii jak i w USA. Tam istnieją nawet stopnie awansu. Nie sądzę aby ten model znalazł zwolenników zarówno po stronie władz Stowarzyszenia jak i potencjalnych członków. Sądzę, że najbliższe 10-lecie nie zmieni wiele w dotychczasowej formie przynależności do SEP.

MM: W ostatnich dniach ukazała się książka pt. "Automatyka zabezpieczeniowa w systemach elektroenergetycznych", której współautorem jest Wilibald Winkler. Jak przy tych Pańskich obowiązkach znalazł Pan czas na napisanie książki?

WW: Pisanie książki rozpoczęliśmy wraz z profesorem Andrzejem Wiszniewskim z Politechniki Wrocławskiej chyba ze 4 lata temu, a zakończyliśmy jeszcze przed objęciem obecnych funkcji - mojej w MEN, a prof. A. Wiszniewskiego na stanowisku przewodniczącego KBN. Korekty i uzupełnienia po recenzjach były zakończone, kiedy pełniliśmy już te funkcje, co też wiązało się z wielkimi kłopotami. Nie wyobrażam sobie przystąpienia do pisania takiej książki w trakcie pełnienia obowiązków obecnie przez nas pełnionych. A zatem wykorzystaliśmy czas pomiędzy zakończeniem naszych aktywności jako rektorzy (prof. A. Wiszniewski był Rektorem Politechniki Wrocławskiej), a objęciem przez nas aktualnych funkcji.

JB, MM: Dziękujemy za rozmowę.

BOGACTWA NATURY - URODA MINERAŁÓW

W ramach obchodów Święta Politechniki Śląskiej, w dniu 22 maja br. w holu gmachu Wydziału Górniczo-Geologii, Muzeum Geologii Żłóż zaprezentowało nową kolekcję minerałów. Kolejna już okresowa ekspozycja pod nazwą "Bogactwa natury-uroda minerałów", przedstawiająca nowe nabytki muzeum, obejmuje tym razem okazy kwarców i agatów. Prezentowane okazy pochodzą nie tylko ze złóż krajowych. Wydawać by się mogło, że te dość pospolite minerały nie są w stanie "przyciągnąć" naszej uwagi, zarówno swoją formą zewnętrzną, swoją postacią skupienia lub barwą a jednak... Dowodzi tego zaprezentowana ekspozycja i nie jest to wyłącznie efekt doskonałej oprawy plastycznej wystawy (autorstwa Cz. Żydzaczewskiego), lecz przede wszystkim piękna tych minerałów. Ubolewać należy, że we współczes-

nym naukowym opisie minerałów obejmującym jego barwę, rysę, połysk, twardość, łupliwość, pokrój etc. etc... nie ma miejsca dla opisu jego piękna. Ja też tego opisu nie przedstawię, bo nie podołam zadaniu, lecz zapraszam serdecznie do zwiedzenia ekspozycji i być może uznają Państwo, że tytuł wystawy jest zgodny z jego treścią. Dla studentów i miłośników minerałów podano również, oprócz podstawowych informacji o własnościach kwarcu i agatu, także mapy obejmujące główne rejony występowania kamieni ozdobnych w Polsce, co może skłonić także do samodzielnego poszukiwania tych minerałów.

Równocześnie z otwarciem wystawy odbyła się kolejna siedemnasta a zarazem druga wiosenna Studencka Giełda Mineralów, Skał i Skamieniałości. Tym razem uczestniczyło jedynie ponad czterdziestu wystawców. Frekwencja na giełdzie była wyraźnie niższa aniżeli na "barbórkowej", ale nie odbiegała zbytnio od ubiegłorocznej. Można zatem sądzić, że zimowa aura wpływając na frekwencję i obroty jest równocześnie łaskawsza dla wystawców. Wśród tych ostatnich zwracała uwagę ekspozycja oryginalnego sprzętu do płukania złota. Być może umiejętne i ze szczęściem wykorzystywanie tego sprzętu jest "jakąś drogą" do poprawy kondycji finansowej "budżetówki". Na zakończenie wypada poinformować, że jury konkursowe obradowało tym razem pod przewodnictwem Profesora Tadeusza Kapuścińskiego zaś nagrody wręczał tradycyjnie Dziekan Wydziału Górnicztwa i Geologii profesor Marian Dolipski.

Krzysztof Probiez

fot. Czesław Żydaczewski

Z PRAC KBN

■ Posiedzenia komisji

5 i 6 maja br. odbyły się posiedzenia Komisji Badań Stosowanych i Podstawowych. Obradom przewodniczyli odpowiednio przewodniczący komisji prof. Bogdan Marciniak i prof. Andrzej Kajetan Wróblewski.

Departament Studiów i Polityki Naukowej przedstawił projekt uchwały w sprawie rozdysponowania środków finansowych na działalność ogólnotechniczną i wspomagającą badania podmiotów działających na rzecz nauki (DOT'99). Pozytywnie oceniono wnioski 77 podmiotów i postanowiono je dofinansować w wysokości 1 638 161 zł (wnioskowano 2 964 780 zł), zaś negatywnie - wnioski 44 podmiotów na kwotę 1 480 446 zł. Departament przedstawił też informację o ocenie wykonania zadań dofinansowywanych w 1997 roku ze środków DOT. Równocześnie departament przedstawił listę podmiotów, które złożyły odwołania od ustalonego zwrotu środków KBN z tytułu niedotrzymania postanowień umów na kwotę 31 488,89 zł z prośbą o uznanie przedłożonych wyjaśnień i podjęcie decyzji o odstąpieniu od egzekucji kar umownych. Obie komisje przychyliły się do wniosków departamentu.

Departament Badań przedstawił propozycje zasad podziału środków pomiędzy zespoły komisji Komitetu na finansowanie projektów badawczych w XVII konkursie. Komisje zapoznały się z pięcioma wariantami:

1. uwzględniającym liczbę projektów zwykłych (bez grantów promotorskich) zgłoszonych w XVII konkursie pomnożonych przez średni wskaźnik sukcesu (30 proc.) i średni wskaźnik względnej kosztochłonności z konkursów od X do XVI (dla zespołu H01 wynosi on 1,00);
2. uwzględniającym liczbę projektów zwykłych zgłoszonych w XVII konkursie pomnożonych przez średni wskaźnik sukcesu dla danego zespołu w konkursach od X do XVI i średni wskaźnik względnej kosztochłonności z tych konkursów;
3. uwzględniającym średni koszt jednego projektu zwykłego zgłoszonego do XVII konkursu (według zgłoszeń autorów) i ich liczbę w poszczególnych zespołach oraz średni współczynnik względnej kosztochłonności (udział procentowy poszczególnych zespołów okazał się identyczny jak w wariantcie 1);
4. zgłoszonym przez zespół pod kierownictwem prof. Jerzego Fedrowskiego powołany przez Komisję Badań Podstawowych i uwzględniającym względną kosztochłonność liczoną jako udział danego zespołu (w zł) w XVI konkursie podzielonym przez przeliczeniową liczbę naukowców ze stopniem naukowym oraz przez (tak otrzymaną) najniższą wartość (wówczas kosztochłon-

ność zespołu H01 wynosi 1,0). Tak obliczona kosztowność waha się od 1,0 do 14,5. Zespół dla trzech zespołów, dla których obliczona wartość była wyższa niż 8,0 (T08, T11 i T12) proponuje obniżyć ją do 8,0. Tak przyjęta skala została przemnożona przez przeliczeniową liczbę naukowców ze stopniem naukowym i unormowana do jedności;

5. uwzględniając średnią arytmetyczną z procentowego udziału danego zespołu w ogólnej kwocie na pierwszy rok w XVII konkursie (według wariantów 1 i 3) oraz udziału w podziale środków na działalność statutową na rok 1999.

Zestawienie wariantów podziału środków finansowych pomiędzy zespoły w XVII konkursie

Zespół	Udział zespołu w kwocie ogółem na I rok finansowania (w proc.)			
	Wariant 1 i 3	Wariant 2	Wariant 4	Wariant 5
H01	3,53	3,85	4,44	4,54
H02	4,22	4,83	3,41	3,27
P03	5,83	7,20	7,37	6,63
P04	8,23	8,36	10,23	9,00
P05	16,14	15,16	18,67	15,46
P06	8,63	7,60	10,87	12,10
KBP	46,57	47,00	54,99	51,01
T07	6,95	6,39	8,66	7,88
T08	9,65	8,96	5,41	6,94
T09	7,90	8,58	9,64	8,82
T10	5,34	5,09	6,42	4,69
T11	7,61	7,62	5,99	6,92
T12	12,90	13,01	6,65	9,91
T00	3,08	3,34	2,24	3,83
KBS	53,43	53,00	45,01	48,99

W Komisji Badań Stosowanych (KBS) 15 osób opowiedziało się za wariantem 1 i 3, tyle samo za wariantem 2. Komisja Badań Podstawowych (KBP) głosowała następująco: wariant 2-3 osoby, 4-22 i 5-jedna osoba.

Komisja Badań Podstawowych zaakceptowała jednomyślnie wniosek zespołu Nauk Medycznych (P05) dotyczący udziału środków na inwestycje aparaturowe w bieżącym roku.

Obie komisje przyjęły propozycję Ministra Kultury i Sztuki podziału przyznanej kwoty (759 000 zł) na badania własne uczelni artystycznych, zaś KBP ponadto Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki 749 000 zł dla uczelni wychowania fizycznego i Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej 32 637 000 zł dla akademii medycznych.

W kolejnym punkcie obie komisje zapoznały się z informacją na temat proponowanego podziału środków na dofinansowanie prac prowadzonych w ramach międzynarodowych projektów badawczych z pieniędzy przeznaczonych na SPUB (specjalne programy i urządzenia badawcze). Ostateczna decyzja zostanie podjęta na kolejnych posiedzeniach komisji.

Komisja Badań Stosowanych rozpatrzyła pozytywnie wniosek Ministra Obrony Narodowej o podział środków (10 052 000 zł) na badania własne szkół wyższych podległych MON.

Obie komisje jednomyślnie zmieniły uchwałę z 7 i 8 kwietnia br. w sprawie podziału środków finansowych na wyposażenie centrów komputerów dużej mocy (KDM) w sprzęt komputerowy w 1999 roku. Na wniosek Akademii Górniczo-Hutniczej - Akademickie Centrum Komputerowego CYFRONET zmieniony został zakres merytoryczny wyszczególniony w załączniku dotyczący tej jednostki.

Ponadto Komisja Badań Podstawowych wysłuchała informacji zespołów o postępie w doskonaleniu kategoryzacji jednostek.

Kolejne posiedzenia komisji zaplanowano na 23 i 24 czerwca br.

■ Posiedzenie KBN

19 maja br. odbyło się posiedzenie Komitetu Badań Naukowych. Obradom przewodniczył Przewodniczący Komitetu prof. Andrzej Wiszniewski, który na wstępie powitał panią min. Francisz-

kę Cegielską - Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, którą premier powołał - obok min. Andrzeja Zakrzewskiego, Ministra Kultury i Sztuki - na członka Komitetu Badań Naukowych. Równocześnie Przewodniczący poinformował, że Prezes Rady Ministrów powołał prof. Bogdana Neyę w skład Państwowej Rady Gospodarki Przestrzennej i powierzył mu funkcję Przewodniczącego Rady.

Przewodniczący Zespołu opiniodawczo-doradczego do spraw Projektów Celowych Zamawianych prof. Tadeusz Bold przedstawił wniosek o ustanowienie Projektu Badawczego Zamawianego (PBZ KBN 11/H01/99) "Polska na przełomie tysiącleci". W projekcie wyodrębniono cztery tematy:

- "Polska w Europie na przełomie I i II tysiąclecia" (1 500 000 zł)
- "Rozwój Zachodu jako efekt związków z ziemią Polską i całą Europą Środkowo-Wschodnią w XIII-XVI wieku" (500 000 zł)
- "Modele ustrojowe w Europie Środkowo-Wschodniej w XV-XVIII wieku" (500 000 zł)
- "Ziemie polskie w XIX wieku. Polityka Rosji, Prus i Austrii jako czynnik sprawczy stosunków w Europie. Wkład Polaków w odkrywanie świata, budowę cywilizacji technicznej i kształtowanie nowoczesnej kultury" (500 000 zł).

Komitet jednomyślnie wniosek zaakceptował.

Następnie prof. Tadeusz Bold przedstawił 12 wniosków o ustanowienie projektów celowych zamawianych zgłoszonych do XIX konkursu. Pozytywne oceny zespołów uzyskało 6 wniosków. Komitet zaakceptował 5 wniosków (szósty będzie rozpatrywany na kolejnym posiedzeniu Komitetu):

- na wniosek Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej
  - PCZ 09/19 "Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby - opracowanie algorytmu diagnostyki etiologicznej na podstawie kompleksowej analizy materiału biopsyjnego"
  - PCZ 08/19 "Zakażenie *Helicobacter pylori* w Polsce - badania epidemiologiczne u dzieci i dorosłych z uwzględnieniem ryzyka choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy oraz raka żołądka"
- na wniosek Ministra Gospodarki
  - PCZ 01/19 "Zagospodarowanie szlamów i pyłów z procesów surowcowych hutnictwa żelaza w celu dostosowania branży do standardów ekologicznych Unii Europejskiej"
  - PCZ 10/19 "Opracowanie technologii i systemu utylizacji odpadów zawierających nieorganiczne włókna sztuczne"
- na wniosek Marszałka Sejmiku Zachodnio-Pomorskiego
  - PCZ 11/19 "Ekologiczne zastosowanie technik i technologii próżniowych".

Departament Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej przedstawił projekt uchwały KBN zmieniającej uchwałę KBN nr 2/99 z 20 stycznia br. w sprawie podziału środków finansowych na współpracę naukową i naukowo-techniczną z zagranicą prowadzoną przez PAN w bieżącym roku. Komitet zaakceptował jednomyślnie uchwałę przyznając dodatkowo 94 907 zł. Ponieważ jednak nie było wymaganego kworum, uchwała będzie obowiązywać po przeprowadzeniu głosowania obiegowego.

Kolejnym projektem przedstawionej przez Departament Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej była uchwała zmieniająca uchwałę w sprawie kryteriów i trybu przyznawania środków finansowych na dofinansowanie realizacji zadań dotyczących uczestnictwa polskich zespołów naukowych w projektach 5. Programu Ramowego Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej w latach 1999-2002. W związku z zaakceptowaniem przez Przewodniczącego KBN wniosku Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN o dofinansowanie realizacji zadań Krajowego Punktu Kontaktowego (KPK) w 5. Programie Ramowym UE i 24 wniosków o dofinansowanie realizacji zadań regionalnych lub branżowych punktów kontaktowych wspomagających przygotowanie polskich zespołów naukowych do uczestnictwa w projektach 5. Programu Ramowego, zaszła konieczność podwyższenia kwoty przewidzianej na realizację wymienionych zadań w roku bieżącym z 500 000 zł do 900 000 zł oraz wyraźniejsze określenie struktury sieci punktów wspomagających przygotowanie polskich jednostek do 5. Programu Ramowego.

W kolejnym punkcie obrad prof. Andrzej Wiszniewski zreferował projekt ustalenia limitów dla zespołów komisji Komitetu w XVII konkursie badawczym. Komitet jednomyślnie zaakceptował przedstawiony projekt.

Podział środków finansowych między zespoły - pierwszy rok (1999) finansowania projektów badawczych z XVII konkursu jest następujący:

Zespół	Udział zespołu w kwocie ogółem na I rok finansowania	Kwota dla zespołów na I rok (1999) finansowania grantów (bez proj. promotorских i mł. badaczy)
H01	3,76%	1 316 000 zł
H02	3,80%	1 330 000 zł
P03	5,98%	2 093 000 zł
P04	9,02%	3 157 000 zł
P05	17,20%	6 020 000 zł
P06	10,43%	3 650 500 zł
KBP	50,19%	17 566 500 zł
T07	7,48%	2 618 000 zł
T08	7,20%	2 520 000 zł
T09	8,72%	3 052 000 zł
T10	4,66%	1 631 000 zł
T11	7,34%	2 569 000 zł
T12	9,80%	3 430 000 zł
T00	4,61%	1 613 500 zł
KBS	49,81%	17 433 500 zł
OGÓŁEM	100,00%	35 000 000 zł

Komitet wysłuchał i przyjął do wiadomości informację Departamentu Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej o działaniach prowadzonych w celu przystąpienia Polski do 5. Programu Ramowego Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej. Komisja Europejska powiadomiła, że Polska może przeznaczyć 74,65 mln euro ze środków programu PHARE na pokrycie części swojej składki do budżetu 5. Programu Ramowego UE. Komitet proponuje następujący podział na poszczególne lata:

- rok 1999 - 10,00 mln euro
- rok 2000 - 16,00 mln euro
- rok 2001 - 22,00 mln euro
- rok 2002 - 26,65 mln euro.

Komitet przyjął postulat Polskiego Towarzystwa Promieniowania Synchrotronowego w sprawie przystąpienia Polski do Europejskiego Centrum Promieniowania Synchrotronowego w Grenoble. Jest to decyzja kierunkowa wyrażająca intencję przystąpienia Polski do ESFR, określenie sposobu finansowania i upoważnienie urzędu KBN do podjęcia działań zmierzających do podpisania umowy ustanawiającej członkostwo.

Sekretarz KBN dr Jan Krzysztof Frąckowiak przedstawił projekt ustawy o zmianie ustawy o utworzeniu Komitetu Badań Naukowych. Komitet przyjął informację do aprobującej wiadomości. Kolejne posiedzenie Komitetu zaplanowano na 16 czerwca br.

■ Decyzja Rady Ministrów UE

Zgodnie z oczekiwaniem w dniu 20 maja br. Rada Ministrów Unii Europejskiej zaakceptowała uczestnictwo 10 krajów z Europy Środkowo-Wschodniej i Cypru (w tym Polski) w 5. Programie Ramowym Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji UE. Decyzja Rady Stowarzyszenia spodziewana jest w czerwcu lub lipcu, a jej wejście w życie nastąpi po 30 dniach od daty przyjęcia.

■ Europejski Program Współpracy w Dziedzinie Badań Naukowo-Technicznych - COST

COST umożliwia koordynację na szczeblu europejskim przedsięwzięć badawczych o określonej tematyce, prowadzonych w różnych krajach w ramach tak zwanych Akcji COST, które obejmują wiele pojedynczych projektów, mających wspólny cel ogólny.

Akcja trwa średnio 5 lat i obejmuje przeciętnie uczestników z dwunastu krajów członkowskich. COST powstał w 1971 roku na mocy rezolucji ministrów odpowiedzialnych za sprawy nauki i techniki w 19 krajach Europy Zachodniej i Jugosławii. W 1991 roku w poczet pełnoprawnych członków COST przyjęta została Czechosłowacja, Węgry, Polska i Islandia. W 1992 roku do programu włączyły się Chorwacja i Słowenia, jako części byłej Jugosławii, a następnie, na podobnej zasadzie, Czechy i Słowacja. W 1997 roku do programu przyjęte zostały Estonia, Malta i Rumunia, tym samym członkami programu COST jest 28 państw. Następujące cztery państwa uzyskały status obserwatorów: Bułgaria, Cypr, Litwa, Łotwa.

Znaczącą rolę w stworzeniu programu, jak również w jego działalności na co dzień, odgrywała i odgrywa w dalszym ciągu Komisja Wspólnot Europejskich, aczkolwiek z całym naciskiem należy podkreślić, że COST nie jest programem wspólnotowym.

Od chwili swego powstania program COST ukierunkowany jest na prowadzenie badań podstawowych oraz prac badawczych, stanowiących pomost między badaniami podstawowymi a pracami rozwojowymi (precompetitive research), przy czym dużą wagę przywiązuje się do projektów zorientowanych na potrzeby społeczeństw.

Akcje COST dotyczą zwykle:

- zagadnień globalnych,
- dziedzin interesujących większość krajów członkowskich,
- obszarów, w których niezbędna jest szczególnie bliska współpraca.

Obszar zainteresowania COST poszerzał się z biegiem lat i obecnie obejmuje następujące dziedziny:

- informatyka
- telekomunikacja
- badania materiałowe
- transport
- oceanografia
- ochrona środowiska
- meteorologia
- rolnictwo i biotechnologia
- technologia żywności
- nauki społeczne
- badania medyczne
- inżynieria budowlana
- chemia
- fizyka
- archeologia
- leśnictwo i gospodarka drzewna.

Bliższych informacji o programie udziela Krajowy Koordynator COST: Marek Zdanowski, Komitet Badań Naukowych, ul. Wspólna 1/3, Warszawa 53, tel.: (022)628 32 89,

fax (022) 628 35 34,

e-mail: mzdanows@kbn.gov.pl

*Rzecznik Prasowy
Komitetu Badań Naukowych
dr Tadeusz Zaleski*

Z NOTATNIKA PRZEWODNICZĄCEGO RG S.Z.W.

Opinia Komisji Ekonomicznej Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego z dnia 28. 05. br. o "Średniookresowym programie finansowania edukacji w latach 2000-2002" (w części dotyczącej wariantów finansowania z budżetu państwa szkolnictwa wyższego)

1. Komisja Ekonomiczna Rady Głównej stwierdza, iż zawarty w cytowanym dokumencie program finansowania szkolnictwa wyższego w latach 2000-2002, będący projektem Ministra Edukacji Narodowej wnoszonym na forum Rządu, opracowano wykorzystując wszystkie, niezbędne podstawy informacyjne.

Do podstaw tych należy w pierwszym rzędzie syntetycznie zaprezentowana analiza zadań ilościowych szkolnictwa wyższego w latach 1991-1999 unaoczniająca m.in. wzrost wskaźnika scholaryzacji ogółem w tym okresie z 13,6% do 39,3%. Równoległe do tej analizy zdiagnozowano i przedstawiono wydatki budżetu państwa na szkolnictwo wyższe w tym okresie (z uwzględnieniem wskaźnika inflacji w poszczególnych latach) oraz ich udział w PKB, który wynosił średnio dla całego okresu 0,82% PKB. Stwierdzając niedostateczną wielkość tego udziału w latach dziewięćdziesiątych sformułowano tezę, iż szkol-

nictwo wyższe nie było "beneficjentem" wzrostu gospodarczego jaki wystąpił w okresie transformacji (w latach 1995-1998 realny wzrost nakładów na szkolnictwo wyższe był dużo niższy od tempa realnego wzrostu PKB). Spowodowało to cały szereg niekorzystnych zjawisk i procesów w sferze państwowego szkolnictwa wyższego, zagrażających już nie tylko rozwojowi ale wręcz bieżącemu funkcjonowaniu tego szkolnictwa (na satysfakcjonującym poziomie). Do najgroźniejszych z nich należą: obniżenie jakości i pogorszenie warunków kształcenia, intensywna eksploatacja kadr i bazy materialnej uczelni bez możliwości ich odtwarzania i rozwoju, ograniczenie możliwości modernizacji i rozbudowy bazy dydaktycznej (w sytuacji zbliżającego się wyżu demograficznego na uczelniach), ograniczenie dostępu kandydatów na studia do uczelni państwowych, płacowa pauperyzacja pracowników szkół wyższych.

Inną, ważną podstawą opiniowanego projektu programu finansowania szkolnictwa wyższego są wyniki prognozy demograficznej, z których wynika że przez okres lat 1999-2004 będzie miał miejsce przyrost liczby studentów w szkołach państwowych w tempie 6% rocznie.

Najważniejszymi wszelako podstawami dla opracowanego projektu programu finansowania były:

- cele i zadania polityki edukacyjnej państwa w okresie do roku 2002 i po tym okresie,
- wariantowy program rozwoju (wzrostu gospodarczego) w latach 2000-2002 przygotowany przez Ministra Finansów.

2. Przedstawione w dokumencie zadania średnioterminowe polityki edukacyjnej nie wynikają, zdaniem Komisji, z jakiegoś, przyjętego wcześniej programu strategicznej polityki edukacyjnej Państwa. Potrzeba ich realizacji jest jednak powszechnie dostrzegana i akceptowana w środowisku akademickim. Rada Główna w swoich uchwałach niejednokrotnie zadania te podnosiła i opowiadała się za ich realizacją.

Podstawowym instrumentem finansowym realizacji tych zadań, w odniesieniu do państwowego szkolnictwa wyższego, jest dotacja budżetowa, co oczywiście nie przekreśla znaczenia komplementarnych, ale zawsze tylko uzupełniających w przypadku tego szkolnictwa, źródeł finansowania.

Wg opinii Ministra Edukacji Narodowej realizacja wspomnianych zadań średniookreso-

wych, do których należy:

- niepogarszanie jakości procesu dydaktycznego uczelni przy zwiększającej się w 3 następnych latach liczbie studentów średniorocznie o 6%;
- stabilizacja systemu wyższego szkolnictwa zawodowego;
- odtworzenie i sukcesywna rozbudowa bazy materialnej uczelni;
- spełnienie wymagań konstytucyjnych w zakresie powszechności świadczeń pomocy materialnej dla wszystkich studentów przy jednoczesnej stabilizacji alternatywnego systemu kredytów i pożyczek studenckich;
- reformy systemu wynagrodzeń pracowników uczelni,

wymaga sukcesywnego zwiększania nakładów budżetu państwa w stosunku do aktualnego poziomu finansowania (0,85% PKB). Zgadzając się z tą opinią popieramy też, jako warunek minimum, wysunięty przez Ministra postulat, aby bezwzględnie utrzymać w latach 1992-2002 osiągnięty w r. 1999 poziom inwestycji na szkolnictwo wyższe.

3. W opiniowanym dokumencie MEN przedstawiono dwa warianty kształtowania wydatków na szkolnictwo wyższe państwowe:

I - "korzystny" - w którym przewiduje się wzrost udziału wydatków na szkolnictwo wyższe w latach 2000-2002 i po 2002 r. w PKB wynoszący w kolejnych latach odpowiednio: 0,85 (1999); 1,07 (2000); 1,20 (2001); 1,33 (2002) i 1,37 (po 2002);

II - "niekorzystny" - w którym zakłada się stabilizację udziału tych wydatków w PKB w kolejnych latach programu na poziomie 0,85 PKB. Każdy z tych wariantów został odniesiony do czterech symulacji warunków gospodarczych kraju, określonych różnymi, przewidywanymi wariantami tempa wzrostu gospodarczego (mierzonego tempem wzrostu PKB), a więc do:

wariantu 1, realistycznego, zakładającego wzrost realny PKB o 4%;

wariantu 2, pesymistycznego, przyjmującego wzrost realny PKB o 2%;

wariantu 3, optymistycznego, przyjmującego wzrost realny PKB o 6%;

wariantu 4, bardzo optymistycznego, zakładającego wzrost realny PKB o 8%.

Wg stanowiska MEN, które podzielamy, wariant II kształtowania wydatków na szkolnictwo wyższe ("niekorzystny"), nawet w warunkach bardzo optymistycznie programowane-

go tempa wzrostu PKB (ww. wariant 4), umożliwi tylko częściową realizację celów średnioterminowych polityki edukacyjnej, a więc praktycznie jest do odrzucenia. Wg tego wariantu bowiem przewidywane przyrosty nakładów inwestycyjnych rządu 400-500 mln zł rocznie nie wystarczą na odtworzenie i rozwój bazy materialnej uczelni, a reforma wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym musiałaby być przełożona co najmniej do r. 2005.

Pozostaje więc wariant I kształtowania wydatków na szkolnictwo wyższe ("tzw. korzystny"), ale żeby jego wdrożenie umożliwiło osiągnięcie zakładanych celów średnioterminowych, konieczne jest, jako minimalne, czteroprocentowe tempo wzrostu realnego PKB (wariant 1), a jeszcze lepiej tempo zakładane w wariantcie 3 lub w wariantcie 4. Nie do przyjęcia jest natomiast wariant 2, pesymistyczny, gdyż nie występują w nim warunki finansowe niezbędne do realizacji wspomnianych zadań edukacyjnych.

Od polityki gospodarczej rządu, polityki pieniężnej banku centralnego, a także od splotu zewnętrznych uwarunkowań międzynarodowych, na które Polska nie ma wpływu (m.in. od stanu koniunktury na Zachodzie) zależy, czy zostanie osiągnięte tempo wzrostu gospodarczego prognozowane jak w wariantcie 1.

4. Przedstawiona w załączniku kalkulacja kosztów reformy wynagrodzeń pracowników szkolnictwa wyższego w warunkach nowego prawa o szkolnictwie wyższym odnosi się do wariantu kształtowania wydatków na państwowe szkolnictwo wyższe, w którym przewiduje się przedłużenie reformy wynagrodzeń do r. 2005 włącznie. Jest to zawarty w dokumencie MEN wariant II "niekorzystny" (przy co najmniej 4% tempie wzrostu realnego PKB, a więc zakładanym w wariantcie 1). Umieszczenie kalkulacji kosztów reformy wynagrodzeń dla wariantu II - w projekcie Ministra - może sugerować, że MEN nie odrzuca go z założenia. Co więcej, że dopuszcza jego realizację w przypadku nie podjęcia decyzji sejmowej o wzroście nakładów na szkolnictwo wyższe w PKB w latach 2000-2002. *Komisja Ekonomiczna RG nie może pozytywnie ustosunkować się do takiej możliwości (...).*

Absolutne wielkości przeciętnych wynagrodzeń na poszczególnych stanowiskach pracowników szkolnictwa wyższego, w relacji do przeciętnego wynagrodzenia w sektorze

przedsiębiorstw, wyliczono przyjmując utrzymywanie się tego wynagrodzenia na jednakowym poziomie 1500,00 zł w poszczególnych latach w okresie 1999-2005 (a więc na poziomie roku 1999). Jest to, zdaniem Komisji Ekonomicznej RG, zbyt daleko idące uproszczenie, nawet jak na rachunek symulacyjny. Należało, zdaniem Komisji, poziom ten sukcesywnie zwiększać, choć pozostaje do dyskusji czy wg przyjętego corocznego wskaźnika wzrostu PKB (czy tylko jego części). W przeciwnym przypadku, zakładając przestrzeganie przyjętych relacji płacowych 3:2:1:1, dokonane wyliczenia absolutnych wielkości przeciętnych wynagrodzeń na poszczególnych stanowiskach w szkolnictwie wyższym, będą niedoszacowane (zbyt małe). To z kolei musi wpłynąć na niedoszacowanie ogólnych kosztów wprowadzania reformy wynagrodzeń, a w konsekwencji na niedoszacowanie ogólnych nakładów finansowych na szkolnictwo wyższe w latach 1999-2002.

5. Podsumowując, Komisja Ekonomiczna Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, rekomenduje Radzie projekt MEN programu finansowania państwowego szkolnictwa wyższego z budżetu państwa w latach 2000-2002 do pozytywnego zaopiniowania (aprobowanej wiadomości), z poczynionymi wyżej uwagami. Projekt ten, w opinii Komisji, oparto na solidnych podstawach merytorycznych i informacyjnych. Ujęto w nim, wariantowo, w zależności od kształtowania się sytuacji ekonomicznej kraju, niezbędne wielkości środków budżetowych, potrzebne do sfinansowania głównych średnioterminowych zadań polityki edukacyjnej Państwa w sferze szkolnictwa wyższego. Proponowane do sfinansowania zadania tworzą niezbędny zespół warunków koniecznych dla funkcjonowania państwowego szkolnictwa wyższego w Polsce, w realiach corocznego wzrostu przyjęć na studia (wyżu demograficznego) i koniecznych dostosowań tego szkolnictwa do standardów Unii Europejskiej, a nawet stwarzają szanse na jego pewien rozwój. Będzie on jednak możliwy pod warunkiem realizacji zawartego w projekcie programu postulatów Ministra zwiększania od r. 2000 nakładów budżetowych na państwowe szkolnictwo wyższe i wzrostu ich udziału w PKB. Postulat ten Rada Główna Szkolnictwa Wyższego popiera w całej rozciągłości.

GLIWICKIE SPOTKANIA CHÓRALNE

Kalendarium AChPŚ!

- 3 maja - oprawa uroczystości miejskich rocznicy Konstytucji 3-go Maja; **Katedra, Gliwice**
- 15 maja - organizacja i koncert - XIX Gliwickie Spotkania Chóralne; **Aula Główna Pol.Śl.**
- 16 maja - XIX GSCh; **Kościół p.w. Św. Bartłomieja, Gliwice**
- 19 maja - Festiwal "Panorama Sztuki Chrześcijańskiej - Musica Sacra"; **Kościół Św. Ap. Piotra i Pawła, Skoczów**
- 22 maja - Ogólnopolski Turniej Chórów Legnica Cantat; **Centrum Sztuki, Legnica**
- 24 maja - Doktorat Honoris Causa prof. Maciejnego; **Aula Główna Pol.Śl.**
- 24 maja - Święto Uczelni; **Aula Główna Pol.Śl.**
- 26 maja - XIX GSCh; **Katedra p.w. Św. Ap. Piotra i Pawła, Gliwice**

19 maja 1999 r. Festiwal - Musica Sacra - Skoczów

Zespół nasz spełniając rolę animatora życia kulturalnego w naszym środowisku, zorganizował już po raz dziewiętnasty festiwal chórów - **Gliwickie Spotkania Chóralne** (dotychczas zaprezentowaliśmy łącznie w 72 koncertach 49 chórów - w tym 11 zagranicznych).

W XIX edycji odbyło się 5 koncertów z udziałem 7 chórów i w zastępstwie chóru z Opola dwóch zespołów instrumentalnych Szkoły Muzycznej z Gliwic. Koncertów wysłuchało ok. 2 300 osób. Obok naszego chóru wystąpiły:

Chór Akademicki Politechniki Częstochowskiej "COLLEGIUM CANTORUM",

Chór Kameralny "COLLEGIUM MUSICUM" z Gliwic,

Zespół Kameralny "ABSOLWENT" z Cieszyna,

Chór Akademicki "CANTATA" Politechniki Krakowskiej,

Chór Wydziału Teologii Prawosławnej Uniwersytetu w Preszowie (Słowacja),

Dziewczęcy Chór RADUGA z Baranowicz (Białoruś) - w dwa dni później chór ten uzyskał I miejsce w Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Cerkiewnej w Hajnówce.

W ostatniej chwili odwołał swój udział Chór "DRAMMA PER MUSICA" Uniwersytetu Opolskiego.

Koncert w dniu 15 maja miał dla naszego chóru szczególnie uroczysty charakter - obchodziliśmy jubileusz 35-lecia pracy dwóch naszych kolegów. Koncert zaszczycił swą obecnością Prorektor prof. Wojciech Zieliński, który przekazał jubilatom listy gratulacyjne JM Rektora.

Bogdan Maria HAYDZICKI - tenor

Do chóru wstąpił 10 lutego 1964 roku i od razu stał się podporą tenorów, obsadzany również w partiach solowych. Aktywnie uczestniczy również w pracach organizacyjnych - był v-ce prezesem ds. zespołu kameralnego, jest wieloletnim kierownikiem głosu, zawsze chętny do pomocy w pracach zarządu. Bardzo często przypada mu w udziale prezentacja chóru i repertuaru podczas koncertów. Przyproceedził do chóru swoją przyszłą żonę Annę, z którą śpiewał wspólnie przez 25 lat. Od 1988 r. (z przerwami) w chórze śpiewa również ich córka Małgorzata. Jego wielka pasja, ogromne poświęcenie i znakomite walory głosowe mogą być i są wzorem dla młodzieży chóralnej.

Lucjusz ANDERS - bas

...Zawsze wierny, choć stale w cieniu swoich dyrygentów, czyli Lucjusz Anders, postać współczesna, a zarazem historyczna w pięćdziesięcioleciu zespołu... fragment z książki "Akademicki Chór Politechniki Śląskiej - 50-lat"

W chórze zaczął śpiewać jako bas w październiku 1964 r. i od początku pomagał ówczesnemu dyrygentowi Józefowi Szulcowi w prowadzeniu zajęć z zespołem.

Uzupełnia wykształcenie muzyczne w PSSM w Gliwicach (wychowanie muzyczne i śpiew), a następnie na specjalistycznych kursach w zakresie dyrygentury chóralnej i emisji głosu (Akademia Muzyczna we Wrocławiu, COMUK i CAK w Warszawie).

Wielokrotnie koncertuje z chórem jako jego II dyrygent, wymieniając tylko ważniejsze z występów m.in. w Autun we Francji w 1980 r., w 1991 roku we Włoszech na konkursie w Gorycji, w Bazylice Św. Piotra w Rzymie oraz w Trento, a także zdecydowaną większość w Uczelni uświetniających inauguracje roku akademickiego, promocje doktorskie oraz uroczystości barbórkowe. Nie sposób pominąć jego wielokrotnego udziału jako organisty i dyrygenta na ślubach całej rzeszy chórzystów. Współpracował również przez kilka lat z innymi chórami na Śląsku, prowadząc głównie zajęcia z emisji głosu.

Swoje doświadczenie uzupełnia uczestnicząc w zajęciach seminaryjnych m.in. festiwalu w Międzyzdrojach, Częstochowie, Gdańsku, a stale w festiwalu w "Legnica Cantat", na którym od kilkunastu lat pełni funkcję przewodniczącego "Komplementarnego Jury", złożonego z kilkudziesięciu dyrygentów chórów - uczestników tego seminarium.

Po bardzo wielu występach naszego chóru słuchacze (w tym również jurorzy) podkreślali znakomite brzmienie zespołu, do którego uzyskania przyczynia się - oprócz dyrygenta - pracujący nad emisją głosu Lucjusz Anders, zawodowo - adiunkt Wydziału Górnicztwa i Geologii Politechniki Śląskiej.

Krzysztof Chlipalski

RÓŻNE

■ 18 maja br. w Auli Głównej odbył się kolejny wykład z cyklu "W obliczu sprawiedliwości", zorganizowany przez Gliwicki Ośrodek Konsultacyjny Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego. Referat pt. "Sprawiedliwość jako wartość moralna" wygłosił profesor Uniwersytetu w Augsburgu, ks. prof. dr hab. Joachim PIEGSA.

■ 18 maja br. na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki odbyło się uroczyste otwarcie nowych sal audytorijnych i pomieszczeń Środowiskowego Laboratorium Automatyki, Elektroniki i Informatyki.

■ 24 maja br., z okazji Święta Politechniki Śląskiej,

Koncert z okazji Święta Politechniki Śląskiej - występuje Akademicki Zespół Muzyczny Pol. Śl.

w Auli Głównej odbył się uroczysty koncert z udziałem Akademickiego Chóru Pol.Śl., Akademickiego Zespołu Muzycznego Pol.Śl. i Akademickiego Zespołu Tańca "Dąbrowiaczy".

■ "Dar krwi - darem życia" to kolejna wielka akcja krwiodawstwa, która odbyła się 27 maja br. w naszej Uczelni.

Sprostowanie: W rubryce "Różne" poprzedniego wydania *Z Życia...* (nr 7/86) w informacji z otwarcia stacji kontroli pojazdów złośliwy chochlik zmienił nazwisko kierownika. Kierownikiem Zakładu Doświadczalno-Diagnostycznego Silników Spalinowych jest inż. Jerzy Wacowski (a nie Wackowski). Przepraszamy.

SPORT

■ DZIEŃ SPORTU POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej zorganizował 12 maja br. DZIEŃ SPORTU, który jest corocznym podsumowaniem działalności sportowej sekcji działających w Ośrodku Sportu oraz festynem rekreacyjno-sportowym, w którym uczestniczy kilka tysięcy studentów oraz liczne grono pracowników Uczelni. Imprezę uświetnili, biorąc aktywny udział w rozgrywkach koszykówki i siatkówki, JM Rektor prof. Bolesław POCHOPIEŃ, Prezydent Miasta Gliwice prof. Zygmunt FRANKIEWICZ, Prezydent Miasta Zabrze mgr inż. Roman URBAŃCZYK oraz Dziekani Wydziałów, którzy wraz ze swoimi studentami rywalizowali o Puchar JM Rektora dla najbardziej usportowionego Wydziału. Niżej przedstawiamy wyniki rozgrywek w poszczególnych dyscyplinach.

Koszykówka (mężczyźni)

- I miejsce - Wydz. Architektury oraz Org. i Zarządzania
- II miejsce - Wydz. Inżynierii Środowiska i Energetyki
- III miejsce - Wydz. Automatyki, Elektroniki i Informatyki

Piłka nożna (piątki)

- I miejsce - Wydz. Inżynierii Środowiska i Energetyki

- II miejsce - Wydz. Automatyki, Elektroniki i Informatyki
- III miejsce - Wydz. Elektryczny
- IV miejsce - Wydz. Mechaniczny Technologiczny

Tenis stołowy

mężczyźni

- I miejsce - Tomasz Baranowski (RAu)
- II miejsce - Łukasz Strof (RIE)
- III miejsce - Leszek Goławski (RE)

kobiety

- I miejsce - Katarzyna Białowas (RIE)
- II miejsce - Monika Barszczewska (RIE)
- III miejsce - Aleksandra Botor (RIE)

Bieg przełajowy

mężczyźni

- I miejsce - Wojciech Jakubczak (RMT)
- II miejsce - Maciej Doczyński (RE)
- III miejsce - Adam Trzampel (RMF)

kobiety

- I miejsce - Małgorzata Adamowska (RCh)
- II miejsce - Anna Szwegiel (RIE)

Kolarstwo górskie (Mistrzostwa Pol.Śl.)

- I miejsce - Łukasz Rauer (RAu)
- II miejsce - Jacek Rzodkiewicz (RIE)
- III miejsce - Wojciech Konuszkiewicz (Uniw. Warszawski)

Kolarstwo górskie (o Puchar Dyr. Ośrodka Sportu)

- I miejsce - Andrzej Doktor (RAR)
- II miejsce - Łukasz Rauer (RAu)
- III miejsce - Jacek Rzodkiewicz (RIE)

Siatkówka (mężczyźni)

- I miejsce - Wydz. Mechaniczny Technologiczny
- II miejsce - Wydz. Elektryczny

Siatkówka plażowa (kobiety)

- I miejsce - Wydz. Organizacji i Zarządzania
- II miejsce - Wydz. Budownictwa
- III miejsce - Wydz. Matematyczno-Fizyczny

Siatkówka plażowa (mężczyźni)

- I miejsce - Wydz. Organizacji i Zarządzania

- II miejsce - Wydz. Organizacji i Zarządzania
 III miejsce - Wydz. Budownictwa

Tenis ziemny

- I miejsce - Arkadiusz Poteralski
 II miejsce - Michał Górecko
 III miejsce - Marek Ruszczyk

Turniej piłki ręcznej

- I miejsce - Wydz. Automatyki, Elektroniki i Informatyki
 II miejsce - Wydz. Mechaniczny Technologiczny oraz Wydz. Inżynierii Środowiska i Energetyki

Pływanie

50 m - styl dowolny (kobiety)

- I miejsce - Agata Krzemińska (RB)
 II miejsce - Aleksandra Kulczyńska (ROZ)
 III miejsce - Aleksandra Smykaj (RMF)

50 m - styl klasyczny (kobiety)

- I miejsce - Małgorzata Gramatyka (RB)
 II miejsce - Katarzyna Bierkowska (RMT)
 III miejsce - Aleksandra Kuboś (RAr)

50 m - styl grzbietowy (kobiety)

- I miejsce - Agata Krzemińska (RB)
 II miejsce - Aleksandra Kulczyńska (ROZ)

50 m - styl dowolny (mężczyźni)

- I miejsce - Jarosław Biały (RAu)
 II miejsce - Tomasz Brzęczek (RIE)
 III miejsce - Łukasz Ślusarczyk (ROZ)

50 m - styl klasyczny (mężczyźni)

- I miejsce - Marian Kuchno (RAr)
 II miejsce - Artur Kaczyński (RB)
 III miejsce - Adrian Mrozek (asystent, RMT)

50 m - styl grzbietowy (mężczyźni)

- I miejsce - Dariusz Waliczek (RIE)
 II miejsce - Jarosław Biały (RAu)
 III miejsce - Łukasz Żabnicki (RMT)

50 m - styl motylkowy (mężczyźni)

- I miejsce - Sebastian Kapka (RG)
 II miejsce - Sebastian Lis (RE)
 III miejsce - Łukasz Ślusarczyk (ROZ)

W rywalizacji Zarządów Miast Gliwice i Zabrze oraz Władz Uczelni w siatkówce i koszykówce pierwsze miejsce zajęły zespoły Politechniki Śląskiej i Zarządu Miasta Gliwice, które uzyskały jednakową ilość punktów.

■ Mistrzostwa Szkół Wyższych

W Gliwicach rozegrane zostały Mistrzostwa Szkół Wyższych w piłce siatkowej plażowej. W zawodach wystartowało 56 zespołów reprezentujących wszystkie liczące się ośrodki akademickie w Polsce. Łącznie rozegrano 154 spotkania. W zawodach znakomicie zaprezentowali się zawodnicy Politechniki Śląskiej Gliwice. Zespół męski w składzie Norbert Krawczyk, Marek Pyzik, Dariusz Lepich w kategorii politechnik zajął II miejsce zdobywając srebrny medal. Wśród wszystkich uczelni naszego kraju gliwiczanie sklasyfikowani zostali na III pozycji. Trenerem zespołu jest dr Krzysztof Czaplak. Kobięcy zespół Politechniki Śląskiej Gliwice występujący w składzie Anna Kwapis, Magda Suchanek i Anna Korbel wśród politechnik zajął bardzo dobre, IV miejsce. Trenerem dziewczyn jest mgr Jolanta Krzyszkowska.

■ Szachy

- Olbrzymim sukcesem gliwickich szachistów zakończyły się rozgrywki o mistrzostwo Ligi Okręgowej Juniorów. Zespół AZS wywalczył awans do II ligi!

W zawodach wystartowało 12 drużyn dawnego województwa katowickiego, jednak nie wszystkie zespoły ukończyły zawody. Barwy AZS Gliwice reprezentowali: Adam Wojciechowski, Michał Flasiński, Michał Kunicki, Michał Sawicki, Beata Maj, Aleksandra Wojciechowska. W trakcie rozgrywek młodzieży szachiści uzyskali następujące wyniki z poszczególnymi przeciwnikami: MksZ II Rybnik 3:3, KS Carbo 3:3, KS 24 Kolejacz II Katowice 3:3, MOS Sokół Racibórz 3:3, Ssz "Jedynka" Tychy 4,5:1,5, Centrum Zabrze 4,5:1,5, MOSiR Budosak Zabrze 5,5:0,5, JKsZ II Jaworzno 4,5:1,5, KS Unia Bieruń 5:1, KS Górnicy II Czerwionka 6:0.

Pierwsze trzy miejsca w końcowej klasyfikacji zajęły:

1. KSSzII Rybnik 44,5
2. AZS Gliwice 42,0
3. Ssz "Jedynka" Tychy 35,0

Na poszczególnych szachownicach najlepsze wyniki uzyskali:

- na szachownicy 1 Adam Wojciechowski
- 1 miejsce
- na szachownicy 2 Michał Flasiński
- 2 miejsce

- na szachownicy 3 Michał Kunicki - 2 miejsce
- na szachownicy 5 Michał Kunicki - 2 miejsce
- na szachownicy 6 Aleksandra Wojciechowska - 1 miejsce

Warto dodać, że II klasy sportowe uzyskali Adam Wojciechowski i Michał Flasiński.

- W ostatnim czasie młodzi szachiści AZS Gliwice startowali w 2 turniejach. W Reptach Śląskich odbył się IX Integracyjny Turniej Szachowy "Repecka Wiosna'99". W zawodach udział wzięło 32 zawodników. Nasz klub reprezentowało 4 zawodników: Michał Flasiński, Michał Kunicki, Adam Wojciechowski i Michał Zając. Najlepiej z nich zaprezentował się Adam Wojciechowski, który zajął nagrodzone 5 miejsce. Warto dodać, że Adam zajmował na liście startowej 11 miejsce, a w turnieju startował mistrz międzynarodowy i 4 kandydatów na mistrza krajowego.
- W IV Bytomskim Dziecięcym Turnieju Szachowym, który odbył się w Bytomiu, startowało 8 zawodników AZS Gliwice. Zarówno dziewczyny jak i chłopcy wystartowali wspólnie w grupach wiekowych do 9 i 13 lat. W grupie dzieci do lat 13 Aleksandra Wojciechowska zajęła 5 miejsce, natomiast w klasyfikacji dziewcząt zakończyła zawody na I miejscu. W grupie startowało 72 zawodników. W grupie dzieci do lat 9 Piotr Wojciechowski zajął 3 miejsce, natomiast w klasyfikacji chłopców był również 3. Jego klubowy kolega Dawid Wysocki uplasował się na 7 miejscu, natomiast w klasyfikacji chłopców był 6. W turnieju wzięło udział 38 zawodników.

■ Judo

- W Świdniku rozegrana została Ogólnopolska Spartakiada Młodzieży będąca jednocześnie Mistrzostwami Polski kadetów i kadetek w judo. W zawodach wzięło udział ponad 300 zawodniczek i zawodników. Zadowolające wyniki osiągnęli zawodnicy AZS Gliwice, którzy walcząc ze zmiennym szczęściem wywalczyli kilka czołowych pozycji. Maciej Baranowski wywalczył medal brązowy. Jest to ogromny sukces tego zawodnika. Wygrał on kolejno z medalistą ostatnich Mistrzostw

Polski, nadzieją gospodarzy - Dawidem Białowąsem, zawodnikiem Floty Gdynia - Pawłem Głińskim, a w walce o brązowy medal pokonał Stanisława Szyksztula z Rysia Warszawa. Jedną walkę przegrał z zawodnikiem kadry narodowej - Pawłem Wasikiem. Również z brązowym medalem powrócił Jakub Jaworski. Ponadto w kategorii wagowej 73 kg V miejsce zajął Adam Berini, natomiast w wadze 81 kg VII miejsce wywalczył Sławomir Kluk.

- Młodzi judocy AZS Gliwice uczestniczyli w Międzynarodowym Turnieju Dzieci i Młodzików, jaki rozegrano w Berlinie. W zawodach wzięło udział 470 zawodników z Czech, Słowacji, Węgier, Niemiec i Polski. W zawodach tych I miejsca zajęli: Tomasz Kempka (32 kg), Wojciech Jaworski (45 kg) i Michał Warth (55 kg). II lokaty zajęli Arkadiusz Nega (32 kg) i Paweł Dragon (+73 kg). Brązowe medale wywalczyli: Jacek Malczewski (29 kg), Marcin Niedzielski (35 kg), Ignacy Rudawiec (42 kg) i Aleksander Kowalski (66 kg).

KRONIKA ŻAŁOBNA

6 maja 1999 roku zmarł w wieku 51 lat **dr inż. Leszek MARKIEWICZ**, adiunkt w Zakładzie Elektroniki Biomedycznej Instytutu Elektroniki Politechniki Śląskiej. Był współorganizatorem Instytutu Automatyki i Aparatury Medycznej na Wydziale Automatyki, specjalistą w zakresie aparatury elektromedycznej, miernictwa elektromedycznego oraz informatycznych systemów szpitalnych. W latach 1994-95 pełnił obowiązki kierownika Zakładu Elektroniki Biomedycznej. Wykładał na Uniwersytecie Śląskim. Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi i Odznaką Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej. Cieszył się dużym autorytetem i popularnością wśród studentów.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 8 maja w kościele parafialnym p.w. Chrystusa Króla w Gliwicach i na Cmentarzu Lipowym.

Dr inż. Leszek MARKIEWICZ (1947-1999)

Leszek Markiewicz urodził się 6 września 1947 roku we Wrocławiu. Liceum Ogólnokształcące ukończył w 1965 roku w Stalowej Woli. Następnie studiował na Wydziale Automatyki Politechniki Śląskiej uzyskując w 1970 roku tytuł magistra inżyniera elektryka - automatyka. Ożenił się z koleżanką ze studiów Ewą Szulc, z którą miał dwoje dzieci.

Po studiach pracował nieprzerwanie w Politechnice Śląskiej, początkowo jako asystent w Oddziale Elektronicznej Aparatury Medycznej, ostatnio jako adiunkt Instytutu Elektroniki. Przez kilka lat pełnił obowiązki kierownika Zakładu Elektroniki Biomedycznej. Jego początkowe zainteresowania naukowe dotyczyły miernictwa elektromedycznego i aparatury medycznej.

Brał udział w pracach zespołu opracowującego automatyczne analizatory krwi i z tej dziedziny obronił pracę doktorską w 1980 roku. Ścisłe współpracował ze środowiskiem lekarskim przy konstruowaniu aparatury wykorzystywanej w badaniach płodności. Stała współpraca z Instytutem Techniki i Aparatury Medycznej w Zabrze owocowała konkretnymi rozwiązaniami technicznymi. Dr inż. Leszek Markiewicz miał istotny wkład przy opracowaniu koncepcji wyposażenia Instytutu Onkologii w Gliwicach w nowoczesny sprzęt elektromedyczny i informatyczny. Kierował wspólnym projektem badawczym Instytutu Elektroniki i Instytutu Onkologii, który dotyczył wpływu środowiska naturalnego Śląska na zachorowalność na choroby nowotworowe. Ostatnie Jego prace obejmowały zastosowanie informatyki w służbie zdrowia. Utrzymywał kontakty z wieloma zakładami przemysłowymi, skąd czerpał tematy ciekawych prac badawczych oraz licznych prac dyplomowych.

Elektronika biomedyczna i informatyka w medycynie była domeną Jego działalności dydaktycznej w naszej Uczelni na Wydziałach: Automatyki, Elektroniki i Informatyki, Mechanicznym Technologicznym, Organizacji i Zarządzania a także w Uniwersytecie Śląskim. Był autorem, bądź współautorem kilku skryptów dla studentów, kilkudziesięciu publikacji krajowych i zagranicznych, licznych opracowań konstrukcyjnych. Wyróżniony nagrodą Ministra Edukacji Narodowej za osiągnięcia naukowe, wielokrotnie nagradzany przez Rektora za działalność dydaktyczną i naukową. Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi i Odznaką Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej. Był członkiem NSZZ "Solidarność", członkiem Stowarzyszenia Elektryków Polskich i Polskiego Towarzystwa Fizyki Medycznej.

Dr inż. Leszek Markiewicz był człowiekiem skromnym, niezwykle pracowitym, życzliwym dla kolegów i studentów, silnie zaangażowanym w prace Instytutu Elektroniki. Był cenionym fachowcem w dziedzinie zastosowań elektroniki i informatyki w medycynie. Inicjował wiele prac związanych z najnowszymi osiągnięciami elektroniki biomedycznej. Cieszył się dużym autorytetem wśród studentów, którzy chętnie pod Jego kierunkiem wykonywali prace dyplomowe.

Koleżanki i Koledzy z Instytutu Elektroniki

Politechnika Śląska

Biblioteka Główna
44-100 Gliwice
ul. Kaszubska 23
tel.: 237-12-69
fax: 237-15-51

Wydawnictwo
Politechniki Śląskiej
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 5
tel.: 237-17-64
fax: 237-13-81

Centrum Promocji
Kultury Zagranicznej
44-100 Gliwice
ul. Kaszubska 23
tel.: 237-19-98

Centrum
Kształcenia Inżynierów
44-200 Rybnik
ul. Kościuszki 54
tel.: 42-23-925, 42-26-246
fax: 739-52-49

Centrum Komputerowe
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 16
tel.: 237-12-37, 230-76-86
fax: 237-21-75

Zakład Graficzny
44-100 Gliwice
ul. Kujawska 1
tel.: 237-21-97
fax: 231-54-18

Studium
Praktycznej Nauki
Języków Obcych
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 2
tel: 237-13-69

Ośrodek Sportu
Politechniki Śląskiej
44-100 Gliwice
ul. Kaszubska 28
tel.: 237-23-51, 231-05-91

Ośrodek Badań
i Doskonalenia Dydaktyki
44-100 Gliwice
ul. Konarskiego 20
tel.: 237-15-59
fax: 237-15-59

Ośrodek Geometrii
i Grafiki Inżynierskiej
44-100 Gliwice
ul. Krzywoustego 7
tel.: 237-26-58
fax: 237-26-58

Rektor

Sekretariat Rektora
tel.: 231-23-49, 237-12-55
fax: 237-16-55

Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju

tel.: 237-14-55, 237-23-92
fax: 237-29-88

Prorektor ds. Dydaktyki

tel.: 237-24-80, 237-13-55
fax: 237-28-12

Prorektor ds. Nauki

tel.: 237-24-96, 237-24-53
fax: 237-27-60

Rektorat

ul. Akademicka 2a
44-100 Gliwice

Wydział
Architektury
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 7
tel.: 237-12-10
fax: 237-24-91

Wydział
Automatyki,
Elektroniki i Informatyki
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 16
tel.: 237-13-10
fax: 237-24-13

Wydział
Budownictwa
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 5
tel.: 237-14-10
fax: 237-12-94

Wydział
Chemiczny
44-100 Gliwice
ul. M. Strzody 9
tel.: 237-15-74
fax: 237-15-49

Wydział
Elektryczny
44-100 Gliwice
ul. Krzywoustego 2
tel.: 237-14-09
fax: 237-15-07

Wydział
Górnictwa i Geologii
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 2
tel.: 237-23-04
fax: 237-15-10

Wydział
Inżynierii Środowiska
i Energetyki
44-100 Gliwice
ul. Konarskiego 18
tel.: 237-17-10
fax: 237-17-94

Wydział
Matematyczno-Fizyczny
44-100 Gliwice
ul. Kaszubska 23
tel.: 237-20-39
fax: 237-20-29

Wydział
Mechaniczny
Technologiczny
44-100 Gliwice
ul. Konarskiego 18a
tel.: 237-14-21, 237-16-10
fax: 237-12-67

Wydział
Inżynierii Materiałowej,
Metalurgii i Transportu
44-019 Katowice ul. Krasińskiego 8
tel.: 255-20-83 fax: 255-49-53

Wydział
Organizacji i Zarządzania
41-800 Zabrze ul. Roosevelta 2
tel.: 277-73-14, 277-73-05
fax: 277-73-61